

گزارش فعالیت های بنیاد دانشگاهی فردوسی در توسعه و ترویج فرهنگ نیکوکاری

فهرست

- بنیاد دانشگاهی فردوسی ۳
- روایت آیین بیستمین سال تاسیس بنیاد دانشگاهی فردوسی ۹
- شب های نیکوکاری ۲۱
- برگزاری اولین شب نیکوکاری (شب استاد علی باقرزاده) ۲۱
- کارگاه شب شعر نیکوکاری بنیاد دانشگاهی فردوسی ۳۱
- شب شعر نیکوکاری بنیاد دانشگاهی فردوسی ۳۲
- برگزاری دومین شب نیکوکاری (شب بانوی نیکوکار، ضیاء الملوک فضل خراسانی) ۳۷
- دیدار از حامیان بنیاد دانشگاهی فردوسی ۴۶
- دیدار صمیمانه با یکی از نیکوکاران برجسته شهر (مهندس علی مشارزاده) ۴۶
- دیدار با استاد علیرضا ناظری، از بنیان گذاران بنیاد ۴۸
- گزارش دیدار جمعی از همیاران بنیاد با سرکار خانم ضیاءالملوک فضل خراسانی ۴۹
- ویژه نامه های بنیاد دانشگاهی فردوسی ۵۰
- ویژه نامه بیستمین سال تاسیس بنیاد دانشگاهی فردوسی ۵۰
- ویژه نامه استاد علی باقرزاده (بقا) ۵۱
- ویژه نامه بانوی نیکوکار، ضیاء الملوک فضل خراسانی ۵۳

بنیاد دانشگاهی فردوسی

پنجره‌ای روشن بر باغ سبز با طراوت نیکوکاری

بنیاد دانشگاهی فردوسی که مؤسسه‌ای عام‌المنفعه و مستقل از تشکیلات رسمی دانشگاه فردوسی مشهد است، در سال ۱۳۸۳ با شعار حمایت از دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد، تحقق اهداف خیرخواهانه و جلب مشارکت و کمک‌های مردمی تأسیس شد. فلسفه وجودی بنیاد دانشگاهی فردوسی کمک به دانشگاه فردوسی در زمینه‌های ضروری است که انجام آنها توسط مدیریت دانشگاه یا به لحاظ مقررات امکان پذیر نیست و یا دانشگاه برای اجرای آنها با محدودیت منابع مالی مواجه است. این بنیاد در تصویب دهمین جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۱۴ هیات امنای دانشگاه‌های شمال شرق کشور، مطابق نامه شماره ۱۱/۱۵۴۹۹ مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۰۷ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تأسیس شده و با شماره ۱۴۶۴ در اداره کل ثبت اسناد و املاک کشور و سازمان امور اجتماعی کشور (وزارت کشور) با شماره ۱۴۹۴۵۲ ثبت شده است و کار خود را از همان سال به صورت رسمی آغاز کرد. ارزش‌های محوری این نهاد، تعالی دانشگاه فردوسی مشهد، ترویج و قدرشناسی فعالیت‌های نیکوکارانه، حفظ کرامت و منزلت انسانی دانشجویان تحت حمایت، امانتداری، ترویج صداقت و پاسخگویی و شفافیت در امور مالی و حفظ چابکی سازمان و بهبود عملکرد آن در طی بیست سال عملکرد خود بوده است.

اهداف بنیاد دانشگاهی برای توسعه زیست بوم نوآوری و فرهنگ کارآفرینی دانشگاه فردوسی مشهد:

❖ آموزش و توانمندسازی در دانشجویان :

تشویق به یادگیری مهارت‌های جدید و توسعه مهارت‌های کارآفرینانه با برگزاری دوره‌های آموزشی در زمینه‌های کارآفرینی، نوآوری، مدیریت کسب‌وکار و مهارت‌های اولیه ورود به کار.

❖ تشویق به ایجاد شبکه‌های ارتباطی بین کارآفرینان، دانشگاه و صنعت:

ساخت شبکه ارتباطی بین بخش‌های مختلف از جمله دانشگاه، صنایع و استارت‌آپ‌ها. فراهم کردن فرصت‌های همنشینی و گفت‌وگو بین دانشجویان، اساتید و کارآفرینان موفق.

❖ ایجاد فضای رشد برای ایده‌های نو :

راه‌اندازی شتاب‌دهنده‌ها، فضاها، کار اشتراکی و مراکز نوآوری. حمایت از ایده‌های نوآورانه با ارائه مشاوره و منتورینگ با منابع لازم.

❖ انتقال دانش و فناوری از دانشگاه به صنعت :

ارتقاء همکاری‌های پژوهشی و تحقیقاتی با صنعت و دانشگاه (ریورس پیچ).

❖ توسعه فرهنگ پذیرش ریسک و شکست در مسیر کارآفرینی همزمان با ایجاد انگیزه و نشاط :

حمایت از روحیه کارآفرینی و پذیرش شکست به عنوان بخشی از مسیر یادگیری و رشد. آموزش مدیریت ریسک و مواجهه با چالش‌ها.

❖ ایجاد برنامه‌های حمایتی و مالی برای استارت‌آپ‌ها :

فراهم کردن تسهیلات مالی و حمایت‌های اولیه از استارت‌آپ‌ها و کسب‌وکارهای نوپا. ارائه مشاوره تخصصی در زمینه‌های مختلف و حمایت‌های معنوی در راستای راه‌اندازی اولیه کسب و کار تیم‌ها.

▪ برنامه کمک به توسعه زیست بوم نوآوری دانشگاه

- مرکز نوآوری و فناوری مریم
- تأسیس مرکز نوآوری و توسعه فناوری ضیاءالملوک فضل خراسانی
- احداث مرکز سلولی مولکولی خانواده قربانیان

▪ برنامه کمک به توسعه فرهنگ کارآفرینی در دانشگاه

- معرفی ارزش آفرینان دانشگاه: دانشجویان و دانش‌آموختگان ارزش‌آفرین دانشگاه فردوسی مشهد و کشوری
- پادکست و ویدیوکست کارینوفام
- تدکس فام

تشکیل کارگروه روابط عمومی بنیاد

برای توسعه ارتباطات و تبلیغات را اطلاع‌رسانی، کارگروه روابط عمومی بنیاد تشکیل شد. اعضای آن؛ ۹ نفر و مرکب از مدیرعامل بنیاد، مدیر و کارشناس واحد روابط عمومی بنیاد، تعدادی از کارشناسان و استادان آگاه در حوزه روابط عمومی و متخصصان جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، ادبیات می‌باشند. این کارگروه و پنج هدف را مورد نظر قرار می‌دهد: ۱- معرفی بنیاد ۲- اطلاع‌رسانی ۳- جذب مخاطبان جدید ۴- جلب حمایت خیران ۵- ارتباط مستمر با گروه‌های هدف (مخاطبان، حامیان، خیران)

این کارگروه در جلسات خود برای نیل به اهداف یاد شده برای ارتباط مخاطبان خود برنامه‌ریزی می‌نماید. این مخاطبان عبارتند از: ۱- اعضای هیات علمی و کارکنان دانشگاه (شاغل و بازنشسته) ۲- دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاه ۳- خانواده‌های دانشجویان ۴- رسانه‌ها ۵- افراد سرشناس شهر و کشور ۶- موسسات نیکوکاری ۷- گروه‌های مختلف شغلی و صنفی

تشکیل کارگروه رسانه بنیاد

در دنیای امروز تبلیغات و اطلاع‌رسانی شریان حیاتی هر ساختاری محسوب می‌شود. خیریه‌ها و سازمانهای نیکوکاری هم از این قاعده مستثنی نیستند و برای ادامه و گسترش کار خود به ایجاد بایگانی، اطلاع‌رسانی وسیع‌تر و دعوت پیوسته افراد جامعه به انجام کارهای خیر نیاز دارند. از آنجا که پدیده نیکوکاری علمی در کشور ما فعالیتی نوپا به شمار می‌رود اهمیت کار فرهنگی و تبلیغ گسترده در این زمینه دوچندان است.

بنیاد دانشگاهی فردوسی نیز با در نظر گرفتن این موارد و در آستانه بیستمین سالگرد تأسیس خود، زیرشاخه تازه‌ای به

این بنیاد اضافه کرده است. کارگروه رسانه بنیاد دانشگاهی فردوسی ابتدای تیرماه امسال به همت آقای دکتر عبدالرضا باقری و آقای دکتر احسان قبول تشکیل شد. اعضای این کارگروه جمعی از دانش‌آموختگان و دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد هستند. هدف اصلی این کارگروه شناساندن هرچه بیشتر بنیاد دانشگاهی فردوسی به دانشجویان، جذب خیران و تشویق آنها به نیکوکاری علمی و وقف دانشگاهی و همچنین توسعه اقدامات مالی و معنوی بنیاد در راستای کمک به دانشجویان است.

برای نیل به این هدف کارگروه اقدامات گوناگونی را آغاز نموده است که عبارتند از:

۱. تولید محتوای متنی، صوتی و تصویری در راستای فعالیتهای بنیاد
۲. مستندسازی اقدامات بنیاد
۳. تهیه فیلم مستند استاد علی باقرزاده (بقا)
۴. انجام مصاحبه‌های تصویری با نیکوکاران
۵. گردآوری مطالب متنوع جهت انتشار ویژه‌نامه استاد بقا
۶. راه‌اندازی دو میز در دانشکده‌های ادبیات و الهیات برای شناساندن بنیاد و جذب دانشجویان علاقمند به همکاری
۷. برقراری ارتباط با دانش‌آموختگان و دانشجویانی که قبلاً از کمکهای بنیاد بهره‌مند شده‌اند
۸. برنامه‌ریزی جهت برگزاری مراسم شبهای نیکوکاری در دانشگاه فردوسی

۹. نوشتن زندگی‌نامه نیکوکاران در قالب داستانهای کوتاه و بلند

۱۰. برگزاری کارگاههای آموزشی برای تربیت نویسندگان، بازیگر و کارگردان از میان دانشجویان مستعد و دیگر علاقمندان

۱۱. برنامه‌ریزی برای ایجاد جشنواره سالانه در رشته‌های مختلف هنری به نام نیکوکاران

در راستای پیشبرد برنامه‌های مشخص شده، هریک از اعضا مسؤولیت بخشی از کارها را به عهده گرفته‌اند: سرکار خانم دکتر شادی شجیعی و سرکار خانم دکتر صفیه خدای به نوشتن داستان مشغولند، سرکار خانم مریم کفاش طوسی و جناب آقای علیرضا بحرالعلومی فرد مسؤولیت هماهنگی و برگزاری کارگاههای آموزشی را برعهده دارند، جناب آقای حمید خدای به همراه سرکار خانم وجیهه ذاکری فیلم مستند استاد بقا را تهیه می‌کنند، جناب آقای محمدرضا گروهی مسؤول میزهای بنیاد در دانشکده‌ها هستند، سرکار خانم نرگس مولوی امور مربوط به ویژه‌نامه بقا را انجام می‌دهند و سرکار خانم زینب سادات قدسی فر به همراه سرکار خانم الناز نوری مصاحبه‌ها را انجام می‌دهند.

نخستین برنامه بزرگ کارگروه، اوایل آذرماه جاری خواهد بود. این مراسم که برای بزرگداشت شاعر و نیکوکار بزرگمنش، شادروان استاد بقا برگزار می‌شود اولین شب از شبهای نیکوکاری بنیاد دانشگاهی فردوسی است. در این مراسم قرار است از فیلم مستند بقا و نیز کتاب مجموعه داستانهای کوتاه با محوریت زندگی بقا رونمایی شود؛ همچنین، ویژه‌نامه بقا با مطالبی مثل: مصاحبه با خانواده و دوستان استاد، نقد و بررسی شعرهای او، جستارهایی درباره نیکوکاری علمی و عکسهای قدیمی در اختیار مدعوین قرار خواهد گرفت. از آنجا که علی باقرزاده (بقا) از بنیان‌گذاران بنیاد بوده است و نخستین نیکوکار علمی دانشگاه فردوسی مشهد به شمار می‌رود اولین شب نیکوکاری به همو اختصاص یافته است؛ با این حال، شبهای نیکوکاری به این مراسم ختم نمی‌شود. کارگروه رسانه در نظر دارد در هر فصل سال، برنامه‌ای برای یکی از خیرانی که با بنیاد دانشگاهی فردوسی همکاری نموده‌اند برگزار کند. یکی دیگر از اقدامات کارگروه رسانه، راهاندازی کارگاههای آموزشی است. در گام اول کارگروه چهار کارگاه آموزش نمایشنامه‌نویسی، داستان‌نویسی، بازیگری تئاتر و کارگردانی را تعریف کرده و برای تدریس در هر یک از این

کارگاهها سراغ مدرسان دانش‌اندوخته و باتجربه و خوشنام در زمینه مربوط رفته است. مدرس کارگاه نمایشنامه مهربانو حورا حق‌شنو، کارگاههای پرشماری در این حیطه برگزار نموده‌اند و مدرس دانشگاه نیز هستند. کارگاه داستان با عنوان اصلی از ایده تا اجرا با تدریس سرکار خانم پریسا براتی، دانش‌آموخته ادبیات نمایشی، دومین کارگاه این فصل بنیاد فردوسی است. مورد بعدی، کارگاه بازیگری تئاتر است که زیر نظر جناب آقای حمید درودی، بازیگر توانا و باسابقه مشهدی برگزار می‌گردد. درودی قبلاً دانشجوی ادبیات دانشگاه فردوسی بوده است. کارگاه کارگردانی چهارمین مورد از این کارگاههاست. مدرس این کارگاه بازیگر و کارگردان نام‌آشنا، عباس جانفدا است که علاوه بر داشتن سابقه درخشان در تئاتر، دانش‌آموخته مهندسی برق دانشگاه فردوسی و نیز بنیان‌گذار و دبیر کانون تئاتر دانشگاه فردوسی مشهد بوده‌است. جانفدا قبلاً هم با بنیاد دانشگاهی فردوسی همکاری داشته و خاطرات خوبی را رقم زده است.

علاوه بر همه اینها، کارگروه انجام مصاحبه با نیکوکاران و پیشکسوتان عرصه وقف علمی و دانشگاهی (نامهای بزرگ و ماندگاری چون: مشارزاده، مصلی‌نژاد و...) را در دستور کار خود قرار داده‌است. به این منظور، فهرستی از نیکوکاران تهیه شده و با انجام هماهنگی‌های لازم، گروهی متشکل از دانشجویان عضو کارگروه خدمت بزرگان این عرصه خواهد رفت و با آنان مصاحبه خواهد نمود. این مصاحبه‌ها به صورت متنی، صوتی و تصویری در نشریه و سایت بنیاد قرار می‌گیرد.

یکی دیگر از برنامه‌های کارگروه رسانه بنیاد دانشگاهی فردوسی در سال ۱۴۰۳، برگزاری کارگاه شعر و ترانه و شب شعر نیکوکاری با حضور عبدالجبار کاکایی، شاعر و ترانه‌سرای نامی معاصر، خواهد بود. تاریخ برگزاری این برنامه هشتم اسفندماه و مکان برگزاری آن، تالار رودکی دانشگاه فردوسی در نظر گرفته شده است. اعضای کارگروه در تلاشند که این مراسم با استقبال گسترده‌ای روبه‌رو و به این ترتیب گامی دیگر به سوی شناخته‌شدن هرچه بیشتر بنیاد دانشگاهی فردوسی در میان خانواده بزرگ دانشگاه فردوسی و همچنین عموم مردم برداشته شود.

نشست عمومی کارگروه به صورت منظم و پیوسته در روز چهارشنبه هر هفته، ساعت ۱۰ صبح در محل بنیاد دانشگاهی فردوسی برگزار می‌گردد. در این نشستها، اعضا به ارائه گزارش عملکرد خود می‌پردازند و برنامه‌ریزیهای

لازم برای هر رویداد انجام می‌گیرد. همچنین، در برخی جلسات هفتگی مهمانانی از اعضای هیئت علمی دانشگاه، هنرمندان و مسؤولان مختلف حضور می‌یابند و گفت‌وگوهایی در راستای ارتقای کار کارگروه و استفاده از تجارب بزرگان و فعالان و نیز در جهت گسترش فعالیتهای بنیاد دانشگاهی فردوسی شکل می‌گیرد.

کارگروه رسانه همچنان درصدد جذب نیروهای کارآمد از میان دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاه است و دست یاری به سوی همه علاقمندان دراز می‌کند.

روایت آیین بیستمین سال تاسیس بنیاد دانشگاهی فردوسی

بنیاد در ۱۳۸۳/۰۹/۲۳ در داره کل ثبت و اسناد کشور به ثبت رسید. آذرماه ۱۴۰۳، مصادف با بیستمین سال تاسیس بنیاد بود.

بنیاد در نخستین اقداماتش تامین خوابگاه دانشجویان دختر و حل سایر مشکلات دانشجویان پرداخت و با توسعه خدمات به تشویق و ایجاد انگیزه در دانشجویان و اساتید و ایجاد مرکز نوآوری و فناوری پرداخت و خدمات کوچک و بزرگ متنوع را به دانشگاه ارائه نموده است. در این فعالیت ها خیران و همیاران بسیاری شرکت داشته اند. برگزاری جشن بیستمین سال تاسیس

بنیاد، رویدادی است که می تواند بخشی از گستردگی و تاثیر خدمات ایشان را نمایان کند. این حوزه قدرانی از کلیه این نیکوکاران نیز می باشد.

شامگاه ۲۸ آذر ماه، درست در دو قدمی زمستان که سوز سرما خود نمایی می‌کرد، محفلی گرم در هتل پردیسان مشهد میزبان میهمان ارجمند و مهرورزی بود که از راه های دور و نزدیک گرد هم آمده بودند تا ثمره راهی را

که ۲۰ سال پیش با همراهی و همگامی شان برای کاشتن نهال های عشق و محبت در بنیاد کاشیده بودند، شادمانه جشن بگیرند؛ راهی که سبزی و سایه سارش مآمن آسایشی برای آینده سازان ایران خواهد بود.

آیین بیستمین سال تاسیس بنیاد دانشگاهی فردوسی با استقبال پرشور اقشار مختلف، نیکوکاران، دانشجویان و مسئولان استانی و ملی در هتل پردیسان مشهد برگزار شد.

زهره مودب، مجری توانمند این آیین، با خوشامدگویی گرم و صمیمانه به حاضران و قدردانی از میهمانان، بیستمین سالگرد تاسیس بنیاد را به تمامی نیکوکاران و یاوران این نهاد تبریک گفت و رئیس هیات مدیره بنیاد را به عنوان نخستین سخنران و میزبان برنامه معرفی کرد.

* بنیاد دانشگاهی فردوسی

بیشه ای جان یافته از عشق، مهربانی و ایثار

مهندس فرامرز یغمایی، رئیس هیات مدیره بنیاد دانشگاهی فردوسی به عنوان میزبان این آیین، ضمن خیرمقدم به میهمانان با بیانی شیوا و دلنشین، به فلسفه وجودی این نهاد و دستاوردهای آن در طول دو دهه فعالیت اشاره کرد و گفت: رسم است هنگام سال نو، تولد، کیک تهیه و جشن گرفته شود به امید اینکه سال جدید با اهداف نو آغاز شود، اما بنیاد دانشگاهی فردوسی شمع ندارد و بجای آن، هر سال یک نهال دوستی و عشق کاشته و امروز بعد از ۲۰ سال این نهال، تبدیل به یک بیشه شده است.

وی افزود: اگر شما کمک کنید و نظرخیرتان مثل همیشه باشد آرزو کنید در آینده این بیشه به یک جنگل تبدیل شود. تغذیه این جنگل برخلاف جنگل‌های طبیعی آب و کود نیست، مهربانی، عشق و ایثار است تا به حال شما هدیه کردید و این بیشه را بارور کردید و برای اینکه این بیشه سالم‌تر بماند و پایدار باشد و آرام رشد کند تا به جنگل مورد نظر تبدیل شود، لازم است که شما تغذیه این جنگل را به عهده بگیرید.

رئیس هیات مدیره بنیاد اظهار کرد: تغذیه این بنیاد با مهر و محبت شماست تا بیشه ما سالم بماند و بزرگتر شود و جلوبورد. آرزومندم که شما سالم بمانید، دل‌هایتان مهربان و باهم دوست باشید، حرف هم را گوش کنید به هم عشق بورزید کمک کنید و از محل این عشق بتوانید بخشی را به این این بیشه هدیه کنید تا به جنگل تبدیل شود.

چرا و چگونه بنیاد پایه گذاری شد؟

در این بخش از برنامه کلیپی درباره روند شکل‌گیری بنیاد پخش شد که برابر آن، در زمان ریاست دکتر عبدالرضا باقری، رئیس کنونی هیات امنای بنیاد و رئیس پیشین دانشگاه در سال‌های ۷۷ تا ۸۴، دانشگاه با کمبود خوابگاه مواجه بود و دانشجویان به ناچار در پانسیون‌ها، مسافرخانه‌ها و منازل استیجاری در سطح شهر ساکن می‌شدند حادثه‌ای بسیار تلخ برای یکی از دانشجویان دختر ساکن آن اماکن روی داد. رئیس وقت دانشگاه آقای دکتر باقری، از زنده یاد حاج علی باقرزاده (بقا) برای آشنایی با مشکلات دانشگاه دعوت به حضور در دانشگاه می‌نماید و سپس به کمک ایشان، و زنده یاد سید جواد شهرستانی و مهندس حمید مستشاری، از افراد تاثیرگذار، دعوت به همکاری

نمودند تا مشکل اسکان دانشجویان رفع گردد؛ سپس این گروه از دانشگاه، درخواست قطعه زمینی برای احداث خوابگاه نمودند و ساخت خوابگاه و سپس خدمات دیگر آغاز می‌گردد و سرانجام بنیاد دانشگاهی فردوسی تاسیس می‌گردد.

* به دانشجویان یاد دهید که در مملکت بماند و اینجرا سرمایه ای برای خود بدانند

مهندس رضا حمیدی، عضو هیأت امنای بنیاد دانشگاهی فردوسی، با نگاهی دلسوزانه به مسائل آموزشی و صنعتی کشور، بر ضرورت تربیت نیروی انسانی متخصص و همگام با فناوری‌های روز جهان تاکید و اظهار کرد: خیران باید با کمک اساتید و دانشجویان که امید فردای ایران نوین هستند، محصولی بسازند که متناسب با دانش و فناوری روز جهان باشد. متاسفانه در خیلی از موسسات آموزشی چه در بخش فنی حرفه ای چه در بخش تئوریک کمبود ابزار به روز دنیا، حس می‌شود.

وی افزود: امروز در هنرستان به جوان تکنسین با ماشین تراش ۴۰ سال قبل آموزش می‌دهیم. وی با توجه به اینکه خدمت به ایران در هر موقعیتی لازم است، گفت: چند سال قبل در کانادا برای جمعی از ایرانیان که به مناسبت نوروز مراسمی برپا کرده بودند، گفتم که شما به هر دلیلی که به کانادا آمده‌اید و در هر لباسی که هستید باید به ایران خدمت کنید. اگر در لباس پاکبان و یا استاد دانشگاه هستید چنان کار کنید که بگویند این پاکبان ایرانی خوب کار می‌کند و ما متقاضی کار او هستیم و یا مدرس ما استاد ایرانی است، اگر او درس ندهد اعتصاب خواهیم کرد.

حمیدی که خود از صنعتگران به نام و دارای چندین برند است خطاب به حاضران افزود من صنعتگری هستم که نه برای جیبم بلکه برای مملکت کار کرده‌ام آنچه مورد نیاز مملکت است را فراهم می‌کنم برای مثال، بلژیک مخترع فرش ماشینی است نقشه‌های ایران را می‌برد و فرش تولید می‌کرد و به ایران می‌فروخت. خانه فرش ماشینی راه اندازی کردم اکنون در مشهد و کاشان و جاهای دیگر، این صنعت رشد کرده و بیش از ۴۵۰ میلیون دلار صادر می‌شود.

ایشان که در صنعت چرم، نان و حوله، چنین اقداماتی کرده‌اند با توجه به نیاز کشور به انرژی پاک مانند: انرژی خورشیدی، باد، زمین گرمایی، موج آب دریا، خطاب به اساتید دانشگاه فردوسی مشهد گفتند که سعی کنید این رشته را تقویت نمایید. و ادامه دادند که به دانشجویان فقط علم و دانش یاد ندهید. به دانشجویان یاد دهید که در مملکت بماند و اینجا را سرمایه‌ای برای خود بدانند.

موقوفات به سمت علم و فناوری جدید می‌رود

دکتر مهدی پندار معاون اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که به نمایندگی از وزارت علوم در مراسم شرکت کرده بود، با ابلاغ سلام وزیر محترم علوم، به نقش بی‌بدیل موقوفات و خیرین در توسعه علم و فناوری در طول تاریخ ایران اشاره کرد و گفت: مشهد یکی از شهرهای بزرگ کشور است که موقوفات گسترده‌ای دارد و در گذشته موقوفات زیادی به حوزه علم و فناوری اختصاص یافته است.

وی افزود: امروز، سازمان اوقاف به دنبال این است که موضوع موقوفات را به سمت علم و فناوری جدید ببرد. وی اظهار کرد: امروز آموزش عالی کشور نیازمند مباحث خیر است، در حوزه ساخت خوابگاه متاهلین و مجردین با مشکلات جدی مواجه هستیم و عزم جدی وزیر علوم، راه‌اندازی خوابگاه متاهلین و مسکن دانشگاهیان است. هدف این است که بتوانیم مشکل مسکن اساتیدی که وارد آموزش عالی می‌شوند را رفع کنیم و به نحوی، ماندگاری اساتید در دانشگاه را زیاد کنیم.

دکتر پندار گفت: مهاجرت نخبگان جدی است و باید بتوانیم به هر طریق، ماندگاری ایجاد کنیم. ۹۰ هزار نفر دانشجوی متاهل در تحصیلات تکمیلی روزانه مشغول به تحصیل هستند و قصد داریم در ۴ سال آینده برای ۳۰ درصد این تعداد، خوابگاه متاهلین ایجاد کنیم که تقریباً معادل ۲۷ هزار خوابگاه متاهلی می‌شود و بار مالی آن نیز قریب ۴۰ هزار میلیارد تومان است. در حال حاضر، ساخت ۵۰۰۰ خوابگاه شروع شده است و تعداد ۴۰۰ خوابگاه را تحویل دادیم و ردیف بودجه موجود برای آن ۵۰۰ میلیارد تومان است.

وی بیان کرد: قریب ۷۰ درصد خوابگاه‌ها با همت خیرین آغاز شده است. همچنین چهار طرح متمرکز ۵۰ درصدی در وزارت علوم داریم که قرار است خیرین آن را شروع و تا ۵۰ درصد هزینه آن را تامین کنند و هزینه ادامه کار با منابع دولتی تامین می‌شود.

معاون اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری گفت: قانون مولدسازی و آیین‌نامه مربوط، با دارایی آن موجود است تا مولدسازی در دانشگاه را آغاز کند و در این رابطه نیاز داریم تا موضوع خیرین به صورت جدی در دانشگاه پیگیری شود. تجهیزات مورد استفاده دانشگاه فرسوده است و به کار دانشگاه نمی‌آید. اگر قرار است در هوش مصنوعی حضور داشته باشیم و جزو کشورهای برتر باشیم نیاز به سرمایه‌گذاری در این حوزه، جدی است.

* بنیاد دانشگاهی فردوسی حس امید و داشتن پناهگاه را در دانشجویان ایجاد می‌کند

دکتر عبدالرضا جوان جعفری، رئیس دانشگاه فردوسی مشهد با ابراز خوشحالی از حضور نیکوکاران و یاوران دانشگاه، به خدمات ارزشمند بنیاد در طول دو دهه فعالیت اشاره کرد و گفت: امروزه دانشجویان با کمک‌های بنیاد حس خوب امید و داشتن پناهگاه را درک می‌کنند و خدماتی که تأمین آن برای دانشجویان ممکن نبود بخشی از خدمات این نهاد بزرگ است.

وی افزود: این بنیاد در حوزه دانشجویی بین ۴۳ تا ۴۵ هزار متر خوابگاه با ظرفیت ۲۲۰۰ تخت خوابگاهی ساخته و در اختیار دانشگاه قرار داده است و به جرات می‌توان گفت در حوزه درمان، سلامت، شهریه دانشجویی، بیمه تکمیلی و سایر خدمات به یمن حضور بنیاد، مشکلی نیست و با حفظ حرمت و کرامت دانشجویان به نیازها پاسخ داده می‌شود.

جوان جعفری افزود: گاهی می‌شنوید که چندهزار تخت خوابگاهی تهیه شده اما کمتر به آسیب‌های فقدان خوابگاه که متوجه دانشجویان می‌شود، توجه شده است. کمک‌های این نهاد، کمک به جایگاه دانشگاه و ارتقاء جایگاه علمی و فناوری بوده است.

رئیس دانشگاه فردوسی مشهد گفت: جذب نخبگان بخشی از سیاست بنیاد بوده که در زمان ورود دانشجو، فعالیت دانشجویی و فراغت از تحصیل مورد توجه است. از همان ابتدا قید می‌شود که دانشجویان با رتبه خوب، بورسیه خواهند شد، به همین دلیل در طول تحصیل رقابت در بین دانشجویان برقرار است و در زمان فراغت، دانشجویان نخبه مورد توجه بنیاد هستند.

جوان جعفری ادامه داد: کمک به رقابت علمی بین اعضای هیات علمی که کار پژوهشی ارزشمندی انجام می‌دهند، بخشی از خدمات این نهاد است. در حوزه تقویت مراکز نوآوری و اشتغال این نهاد با دانش نوین اقدام به برگزاری دوره آموزشی و ایجاد مراکز علمی و فناوری کرده که در چند روز آینده شاهد افتتاح برخی از آن‌ها خواهیم بود. وی افزود: توسعه فرهنگ نوآوری بخشی از فعالیت‌هایی است که بنیاد از طریق معرفی کارآفرینان دانشگاه به دیگران انجام می‌دهد. بنیاد موفق شده تحول نهادی در خدمت به فضای دانشگاه رقم زند و در این مدت با اقشار متخصص ارتباط گرفته و این مفهوم را متوجه نهادهای آکادمیک کرده که تاکنون سابقه نداشته و اکنون این اتفاق افتاده و این تجربه قابل تکرار و اجراست. وی اظهار داشت: بنیاد وقف، دینی و مذهبی است و به طور سنتی متوجه حوزه دینی، اماکن متبرکه، حسینیه‌ها، بیمارستان‌ها و مراکز آموزشی در آموزش و پرورش بوده و بنیاد دانشگاهی فردوسی توانسته است مفهوم وقف را متوجه نهادهای آکادمیک و دانشگاهی کند و این تجربه در سراسر کشور قابل تکرار و انجام و اجراست از سوی دیگر بنیاد توانسته یک تحول نهادی و حقوقی هم در این زمینه ایجاد کند و با استفاده از نهادهای حقوقی جدید مانند نهاد صلح در واقع به راحتی قریب هزار میلیارد تومان از سوی نیکوکاران منطقه و شهر حاصل نماید.

رئیس دانشگاه فردوسی مشهد گفت: تولید و توسعه سرمایه اجتماعی به سختی تولید می‌شود و به راحتی نیز از دست می‌رود. اما بنیاد با اعتمادآفرینی زمینه‌ای فراهم کرده تا خیرین و نیکوکاران به راحتی به سمت دانشگاهیان و محافل علم و فناوری روی آورده و کمک کنند، همچنین الگویی ساخته که با الگو موفق علمی در دنیای امروز قابل مقایسه است اما از حیث سرمایه هنوز با برخی دانشگاه‌های جهان که صدها میلیارد دلار سرمایه دارد، فاصله داریم.

جوان جعفری با ارائه پیشنهادهای خود، افزود: ارتباط برقرار کردن با نیکوکاران و دانشمندان ایرانی خارج کشور، منبع عظیمی است که جهش در فضای آکادمیک و علمی را فراهم می‌کند و برقراری این ارتباط کار آسانی نیست؛ پیشنهاد می‌شود از ظرفیت دانش‌آموخته‌های دانشگاه فردوسی مشهد که در بخش‌های عمومی، دولتی و خصوصی هستند، بیشتر کمک گرفت، همچنین ارتباط نهادینه با دانشگاه فردوسی مشهد برقرار و نهاد متقابل برای همکاری مستمر ساخته شود.

وی ادامه داد: همچنین پیشنهاد می‌شود که از سرمایه‌های نمادین و عناوین افتخاری و علمی دانشگاه در قبال خدمات برجسته که به دانشگاه دارند، استفاده گردد.

❖ احیای امر خیر؛ خیریه‌های سنتی یا سازمان‌های مردم نهاد

دکتر سارا شریعتی عضو هیات علمی دانشگاه تهران، با اشاره به مفهوم امر خیر و خیریه گفت: نگاه من به این بنیادها و به همه تشکلات مدنی که در این جامعه برای پاسخ دادن به مشکلات جامعه، دانشجویان، فرهنگ، محیط زیست و حوزه‌های دیگر فعالیت دارند، از این دیدگاه است که ما باید خودمان برای خودمان کاری بکنیم تا اینکه بخواهیم بازوی حمایتی و کمک دولت باشیم.

وی با بیان اینکه امر خیر دوباره در جامعه احیا شده گفت: اینکه چرا و از چه زمانی امر خیر در جامعه ما دوباره احیا شد امروز با چه چالش‌هایی رو بروست، را پاسخ دهیم.

وی افزود: همه می‌دانیم مفهوم خیر و عمل خیر یک مفهوم بسیار قدیمی می‌باشد که در همه ادیان وجود دارد اما علاوه بر مفهوم دینی، خیر یک مفهوم جامعه‌شناسی نیز می‌باشد و در جامعه‌شناسی به آن (نوع دوستی) یا (دگر دوستی) می‌گویند که اساس زندگی اجتماعی بر دگر دوستی است.

شریعتی با بیان اینکه امر خیر دوباره در جامعه احیا شده گفت: خیریه‌ها و سمن‌ها امروزه با تصویری که ما از خیریه‌های سنتی قدیمی داریم در همه چیز همچون سازمان و حیطه‌های دخالت و هدف متفاوتند.

خیریه‌های سنتی شکل خانوادگی و هیأتی داشتند و معمولاً برای ازدواج فقرزدایی و سلامت، ورود پیدا می‌کردند اما خیریه‌های امروزی که در حوزه‌های فرهنگ، دانشگاه، سلامت، محیط زیست و زنان حضور پیدا کرده و نقش آفرینی می‌کنند و اصولاً هدفشان متفاوت می‌باشد یعنی اگر در خیریه‌های قدیم هدف، کمک و امداد بود امروز هدف، این نوع تشکلات توانمند سازی و بی نیاز کردن فرد از نیازمندیست تا خودش بتواند نیازهایش را رفع کند در نتیجه ما با یک احیای امر خیر و فعالیت نیکوکارانه روبرو هستیم که کاملاً با شکل خیریه‌های سنتی فاصله گرفته است.

وی بازگشت مسائل و امر اجتماعی را علت احیای امر خیر در جامعه دانست و گفت: مشکلاتی نظیر فقر، شکاف‌های طبقاتی و مسائل محیط زیستی که در قرن نوزدهم در جوامع صنعتی نوپا ظهور کردند، در قرن بیست و یکم نیز با اشکال جدیدی تداوم یافته‌اند و ما در آن شرایط قرار داریم.

این استاد جامعه‌شناسی با اشاره به مطالبات اقشار مختلف جامعه، بر ضرورت پاسخگویی به این مسائل برای جلوگیری از انفجار اجتماعی تأکید کرد.

شریعتی با اشاره به الگوی دولت رفاه، به عنوان اولین راهکار جهانی، برای حل مسائل اجتماعی افزود: الگوی رایج، الگوی فرانسوی است که بر اساس آن، دولت آموزش و سلامت رایگان و تامین اجتماعی فراهم کند و در شکل‌هایی در زمان بیکاری از شهروندان حمایت کند و در صورت مواجهه با مشکلات، شهروندان از دولت مطالبه پاسخگویی و تامین نیازها را دارند.

اما الگوی دیگری نیز وجود دارد که الگوی اجتماعی نامیده می‌شود و در آن، شما روی از دولت برمی‌گردانید و به سمت جامعه روی می‌آورید. اینجاست که مفهوم «ما مردم» مطرح می‌شود و جامعه است که پاسخ می‌دهد. این الگو در قرن نوزدهم در آمریکا رواج داشت.

وی گفت: نمی‌توان صرفاً از یک الگو پیروی کرد و ما نیازمند دخل و تصرف در راه حل‌های اجتماعی هستیم تا بتوانیم آن‌ها را در جامعه خود اجرا کنیم. اینجاست که شکل‌گیری تشکله‌ها و تشکلهایی جامعه نشان می‌دهد که جامعه قصد توانمند شدن و دفاع از حقوق خود را دارد و این سمن‌سازی، مزایای بسیاری دارد که مهم‌ترین آن، «اخلاق مراقبت» است.

شریعتی مفهوم «اخلاق مراقبت» را نوعی بازسازی اخلاق مادرانگی در جامعه‌ای دانست که مبانی اخلاقی آن متزلزل و شکننده شده است.

به گفته وی، این اخلاق مراقبتی، ارزش‌هایی همچون همبستگی اجتماعی، مراقبت، بخشش و سرمایه اجتماعی را احیا می‌کند و باعث افزایش اعتماد جامعه به خودش می‌شود.

و قدرت جامعه به میزان تشکلهایی است. الگوی خیریه‌ها یا الگوی بنیادهای عام المنفعه با چالش‌ها و پرسش‌های جدی روبروست اولین پرسش اینست که آیا با قبول کردن همه وظایف دولت، دولت یا مستعفی و نیازمند متکدی نمی‌کنیم؟ آیا نباید جریان مطالبه‌گری از قدرت و مسئولان را فعال کنیم؟ دومین چالش اینست که مگر هدف نه اینست که علل به وجود آمدن شکاف‌های طبقاتی را از بین ببریم؟ پس این سمن‌ها زخم‌هایی را که قدرت به وجود می‌آورد پانسمان می‌کند.

اما باید چه کار کرد آیا جنبش مطالبه‌گری از دولت را باید فعال کرد یا مردم خود مسائل خودشان را حل کنند. پاسخ این پرسش را در تعریفی که زنده یاد دکتر علی شریعتی از حسنات و صالحات ارائه می‌دهند می‌توان جستجو کرد. می‌گوید حسنات، نیکوکاری و کمک به فقیر و امداد در شرایط استیصال است، اما صالحات کار فکری و فرهنگی و آگاهی دادن است، اگر حسنات در شکل خدمات بماند، نقش مسکن برای جامعه را بازی می‌کند، اما

اگر حسنات در جهت صالحات و در جهت فرایند تغییر اجتماعی باشد، همدست جنبش مطالبه گری می شود که دولت را مسئول و پاسخگو می خواهد، اینها می توانند شرایط تغییرات اساسی و بنیادین را فراهم کنند.

* نیکوکارانی که می دانند کجا باید نیکی خودشان را صرف کنند، می توانند موجب اعتلای فرهنگ هر کشوری باشند.

استاد کیوان ساکت، هنرمند برجسته موسیقی ایرانی با ابراز خوشحالی از حضور در این آیین با اشاره به سال های دور دانشجویی و شور و عشقی که او را از مهندسی راه و ساختمان به وادی موسیقی کشاند، از ۱۳ پوشینه (دفتر) خود برای آموزش موسیقی و ضرورت استفاده از واژه های فارسی سخن گفت:

۱۳ پوشینه (جلد) برای آموزش موسیقی تاکنون از من دیده شده که در جای جای ایران آموزش داده می شود در چاپ های تازه این دفتر آموزشی کوشیدم تا جایی که می توان از واژه های انیرانی (نالیرانی) یعنی واژه هایی که ایرانی نیستند پرهیز و واژه های زیبا و شیرین پارسی رو جایگزین کنم برای همین اجازه بدهید من به جای واژه تازی خیرین واژه زیبای نیکوکاران را بگویم.

وی با اشاره به تاثیر فرزانه توس بر حفظ زبان وهویت ملی ایران، افزود: از حسنین هیکل روزنامه نگار بسیار نامدار مصری پرسیدند شما که تمدن شگفت انگیز داشتید چگونه عرب زبان، عرب لباس، عرب موسیقی و عرب فرهنگ شدید در حالی که آنچه بر ما رفت، هرگز بر مصر نرفت. «حسنین هیکل گفت ما فردوسی نداشتیم.»

وی ادامه داد که چندین سال روی شاهنامه فردوسی ده مرده کار کرده است و چندین پرده با نام تابلوهای شاهنامه تهیه کردند شامل ورود تهمینه به خوابگاه رستم، نبرد رستم و سهراب، وارد شدن سیاوش پیش سودابه، گذشتن سیاوش از آتش و... او درباره معنی فرهنگ، گرچه چندین معنی دارد، به نقل از استاد یوسف صفوت گفت که این واژه را ایرانیان از روی مفهوم کاریز ساخته اند. ایرانیان با حفر کاریز و با تدابیر بسیار، آب پاکیزه ای را که نشانه زندگی است به جایی که آب ندارد می رساندند. فرهنگ چنین عمل کردی دارد بنابراین آموختن دانش و انتقال

آن به نسل‌های بعد یکی از زیباترین کارهای فرهنگی است که هر انسان فرهیخته، در هر پایه‌ای از دانش، می‌تواند انجام دهد. ساکت از مهندس دانشور یاد کرد و گفت که در مشهد دو آپارتمان زیرزمینی بدون چشم داشت در اختیارش گذاشت و در آنجا به آموزش موسیقی پرداخت. حمایت مهندس دانشور باعث شد که بسیاری از کسانی که امروز تار و سه تار درس می‌دهند در آن آپارتمان یاد گرفته اند.

وی افزود اگر صمصام الملک بیات و ارباب جمشید نبودند هرگز وزیری بزرگ، به اروپا نمی‌رفت و تحصیل موسیقی نمی‌کرد و دانش خود را به اینجا نمی‌آورد و اگر نمی‌آورد مدرسه موسیقی درست نمی‌کرد و اگر مدرسه درست نمی‌کرد صباپی و روح الله خالقی نبودند و اگر نبود سرود «ای ایران» ی نبود.

این استاد موسیقی نقش نیکوکاران آگاه را در اعتلای فرهنگ هر کشور بسیار مهم ارزیابی کرد و افزود: نیکوکارانی که می‌دانند کجا باید نیکی خودشان را صرف کنند می‌توانند موجب بسیار چیزهای زیبا در فرهنگ هر کشوری، به ویژه کشور ما باشید و من به عنوان یک شاگرد کوچک فرهنگ بزرگ و دیرپای ایرانی آفرین می‌گویم به کسانی که به هرگونه راه گسترش دانش، معرفت، علم و هنر میکوشند.

استاد کیوان ساکت، هنرمند برجسته موسیقی ایرانی، پس از سخنرانی خود در باره اهمیت پاسداشت زبان و فرهنگ پارسی با نوای دلنشین تار و سه‌تار، حاضران را به وجد آورد.

دراین آیین، از سرکار خانم دکتر سارا شریعتی مزینانی و جناب استاد کیوان ساکت به پاس حضور ارزشمند و سخنان گرانباشته‌شان با اهدای لوح تقدیر و نشان نیکوکاری بنیاد دانشگاهی فردوسی تجلیل به عمل آمد و استاد ساکت به‌عنوان سفیر نیکوکاری بنیاد دانشگاهی فردوسی معرفی شد.

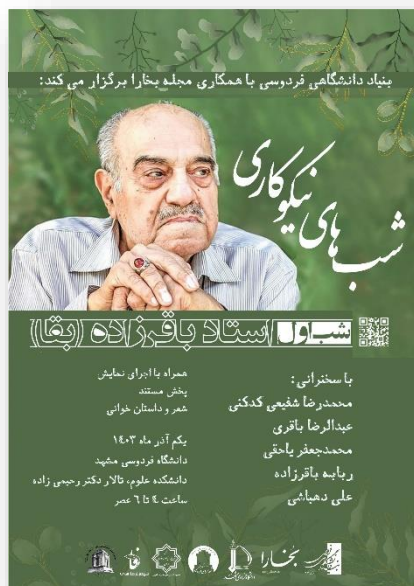
در این آیین باشکوه تمبر یادبود بیستمین سالگرد تاسیس بنیاد نیز رونمایی شد.

گزارشگر: بتول صارمی

شب های نیکوکاری

پس از گذشت ۲۰ سال از زمان تاسیس بنیاد، لازم بود که فعالیتی برای نمایش دسترنج و کوشش خیران صورت گیرد. کارگروه روابط عمومی بنیاد پیشنهاد نمود تا سلسله مراسمی به نام **شب های نیکوکاری** برای گرمی داشت خیران که دلبسته رشد دانش و ارتقای دانشگاه فردوسی مشهد هستند، برگزار شود. برگزاری این آیین ها از طرفی انجام وظیفه اخلاقی بنیاد برای تقدیر و تکریم خیران است. و از سویی دست آورهای تاثیر خدمات آنان بازگو می شود و به آگاهی مخاطبان و علاقه مندان به فعالیت های جذاب نیکوکارانه در حوزه دانش می رشد و به طور گسترده بیان می شود که چگونه اینگونه تلاش ها به حل مشکلات دانشجویان پرداخته و آرامش خاطر آنان را فراهم ساخته و به پیشرفت و موفقیت امیدوار کرده است. برگزاری اینگونه آیین ها می تواند زمینه روی آوری بسیاری از مردم را که سعادت را در نیکوکاری می دانند و با عمل خیر به زندگی خود معنا می دهند، مهیا کند؛ از این رو گرمی داشت خیران بنیاد به نام **شب های نیکوکاری** در دستور کار بنیاد قرار گرفت و اولین آنها به گرمی داشت زنده یاد حاج علی باقرزاده (بقا) اختصاص یافت.

برگزاری اولین شب نیکوکاری (شب استاد علی باقرزاده)

شب یکم از سلسله شب های نیکوکاری، به همت بنیاد دانشگاهی فردوسی با همکاری مجله بخارا و مؤسسه فرهنگی خردسرای فردوسی در غروب پنجشنبه، نخستین روز از آذر ماه سال ۱۴۰۳ در تالار دکتر رحیمی زاده دانشکده علوم دانشگاه فردوسی مشهد به روشنی و شکوه تمام برگزار شد. این برنامه در بزرگداشت یاد شاعر و نیکوکار بزرگ، شادروان «علی باقرزاده» (متخلص و مشهور به بقا) شب استاد بقا نام گرفت.

این قطعه سرای نام‌دار خراسانی، در ۱۱ تیر ماه سال ۱۳۰۸ در مشهد مقدس متولد شد و در ۱۸ آذر ماه سال ۱۳۹۵ در همین شهر بدرود حیات گفت. پیکر بی‌جان او در مقبره الشعراى خراسان، در جوار آرامگاه حکیم ابوالقاسم فردوسی به خاک سپرده شد. وی اصالتی یزدی داشت و در مشاغل و مسؤولیت‌های متعددی ایفای نقش کرد. در نوجوانی تفسیر علوم اسلامی را در محضر میرزا علی‌اکبر نوغانی و محمدتقی ادیب نیشابوری آموخت و در ادبیات و شعر از مکتب و اندیشه شادروانان استاد همایی، مجتبی مینوی، سعید نفیسی، دکتر فیاض، محمود فرخ و فروزان بهره‌مند شد. او هم‌گام با تقویت ذوق شعری و ادبی خویش، در زمینه‌های صنعت، تجارت و کشاورزی نیز فعالیت داشت و عضو هیئت‌مدیره شرکت ثابت (کارخانه قند فریمان) بود. آثار مکتوب بسیاری از او به جای مانده که از جمله آن‌ها می‌توان به دیوان شعرش با نام «زالال بقا»، «بزم محبت»، «سیر آفاق»، «یاد مادر»، «ده مقاله»، «نسیمی از دیار خراسان» و سفرنامه‌ها و قطعه‌های وی اشاره کرد. بقا - که با کتاب رفاقتی دیرینه داشت - بخش قابل‌توجهی از کتابخانه شخصی بزرگ و ارزشمند خود را به کتابخانه وزیری یزد اهدا کرد. او که در سال ۱۳۷۸ به عضویت هیئت‌امنانی دانشگاه فردوسی مشهد درآمده بود در ساحت نیکوکاری به ساخت دو مدرسه در روستای علاقه، چند مدرسه و یک هنرستان در منطقه ۵ مشهد و همچنین خوابگاه دانشجویان برای این بنیاد پرداخت.

این رخداد همایون و بدعت نیک به ابتکار کارگروه رسانه بنیاد دانشگاهی فردوسی و با هدف آگاهی‌رسانی، تبلیغ و ترویج کنش و فرهنگ نکوکرداری انجام گرفت. بنیاد دانشگاهی فردوسی در نظر دارد برگزاری شب‌های نیکوکاری را با جدیت و به شکلی منظم پیگیری نماید. نخستین خشت از این بنای آباد و بلند در راستای بزرگداشت مقام استاد باقرزاده، به نام «بقا» مزین شد و امید است که در آینده نزدیک شب‌های نیکوکاری با نام و یاد دیگر همیاران زمینی یا آسمانی بنیاد برگزار شود.

در این مراسم برنامه‌های متنوع فرهنگی، هنری و ادبی، با مضمون و درون‌مایهٔ سپاسمندی از استاد بقا و نیز ترویج فرهنگ نیکوکاری علمی اجرا شد. پس از پذیرایی ابتدایی، به محض پر شدن سالن شش صدنفرهٔ دانشکدهٔ علوم، نمahnکی از تصاویر این شخصیت مؤثر و ادیب پخش شد. بعد از تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید و معرفی بنیاد دانشگاهی فردوسی، نمahnکی از معرفی شب‌های بخارا برای مخاطبان این رخداد فرهنگی به نمایش گذاشته شد. همچنین در خلال برگزاری این نشست فرهنگی، ویژه‌نامهٔ استاد علی باقرزاده «بقا» با همکاری اعضای محترم کارگروه رسانه اعم از دکتر فرخ‌رو شهابی و بانو نرگس مولوی و حمایت بنیاد دانشگاهی فردوسی، ویژهٔ بزرگداشت ایشان تهیه و توزیع شد. در این ویژه‌نامه، به ابعاد مختلف زندگی مرحوم باقرزاده از تجارت و کشاورزی تا شاعری و از خانواده‌دوستی و مهمان‌نوازی تا نیکوکاری علمی و مدرسه‌سازی پرداخته شده است. گفتنی است که در این ویژه‌نامه، مصاحبه‌ای ویژه با مهندس علی‌اکبر باقرزاده، فرزند این شخصیت برجستهٔ ادبی، و همچنین گفت‌وگویی با دکتر محمدجعفر یاحقی منتشر شده است. از دیگر بخش‌های مرتبط با شخصیت استاد بقا می‌توان به ارائهٔ عکس‌ها و آلبوم‌های این شاعر قطعه‌سرای فقید، سال‌شمار زندگی، شعر و داستان‌هایی در وصف ایشان، بررسی قطعات بقا، پیام شخصیت‌های مهم کشور در سوگ ایشان و نقاشی پرتره اشاره کرد. افزون بر این، در ویژه‌نامهٔ بقا

به موارد مختلفی از جمله ادبیات نیکوکاری، معرفی نیکوکاران ایرانی و خارجی، وقف‌نامه‌های علمی مربوط به دوره صفویه، نیکوکاری در سطح بین‌الملل و... نیز پرداخته شده است.

در ادامه مراسم، جناب آقای علی دهباشی، صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول مجله بخارا به‌عنوان سخنران و مجری این رویداد نیک به روی صحنه آمد و پس از بیان چند کلامی در خصوص بقا، از دکتر محمد جعفر یاحقی، مدیرعامل خردسرای فردوسی، دعوت به عمل آورد تا به روی صحنه بیاید و درباره ابعاد مختلف این شخصیت سخن بگوید. دکتر یاحقی، بقا را نمونه بی‌همتای پیوند میان فرهنگ، ادب و صنعت خواند و در بخشی از سخنرانی خویش، از خاطرات شیرینش با بقا یاد کرد. وی در اشاره به اثرگذاری عمیق این شخصیت فرهنگی بر جامعه دانشگاه فردوسی مشهد، اضافه کرد که بیش از پنجاه سال با او الفت و دوستی داشته و به توصیه وی، سفر را به‌مثابه فرصتی برای مطالعه و پختگی اندیشه در اولویت زیست خود قرار داده است. او همچنین بقا را در تمام عرصه‌های ادبیات، فرهنگ و زیست شخصی‌اش منحصربه‌فرد و دارای نگاهی روشن معرفی کرد و متذکر شد که او، یکی از برجسته‌ترین چهره‌های مردمی و ادبی خراسان بود که نامش بر دفتر این خاک ادیب‌پرور، به تابندگی حک شده است. این استاد زبان و ادبیات فارسی همچنین اضافه کرد که باقرزاده از حافظه‌ای شگفت، ذوقی سرشار و روحی لطیف برخوردار بود و با نگارش چندین کتاب شعر و کنش نیکوکارانه‌اش توانست تأثیری عمیق بر نسل‌های بعد از خویش بگذارد. وی همچنین به طبع بلند، فروتن و سخاوتمندانه این شخصیت گرامی در دوستی با انسان‌ها از پیر و جوان تا استادان دانشگاه، مهندسان، پزشکان و خدمت‌گزاران اجتماع اشاره کرد و حضور مهنوازانه، صمیمی و فعالانه او را در اغلب محافل ادبی کوچک و بزرگ سطح شهر ستود. مدیرعامل خردسرای فردوسی در بیان سبک و ویژگی‌های شعر بقا افزود که وی در قالب‌های غزل و قطعه سبکی ساده و دل‌نشین داشت و هرگز برای به رخ کشیدن ذوق شعری خویش از صنایع ادبی پیچیده بهره نمی‌برد بلکه همین بیان ساده، بی‌پیرایه و لطیف سبب‌ساز جذابیت شعر و شخصیت وی میان جامعه ادب‌دوستان شده بود.

پس از اتمام سخنرانی دکتر یاحقی، به دعوت مجری ارجمند شب‌های بخارا، رئیس هیئت‌امنان بنیاد دانشگاه فردوسی مشهد، **دکتر عبدالرضا باقری**، به روی صحنه آمد. او در آغاز به مهمانان مراسم خوش‌آمد گفت و سپس

در خلال سخنرانی خود از علی باقرزاده به عنوان نامی ماندگار در توسعه اجتماعی و علمی یاد کرد. دکتر باقری در ادامه به قدردانی از خدمات متعدد فرهنگی و ادبی، نیکوکارانه باقرزاده پرداخت و نقش این شاعر نامدار پیشکسوت در کارآفرینی را میراثی ارزشمند خواند که می‌تواند الهام‌بخش جامعه غنی و فرهنگ‌پرور ایران در اقصی نقاط کشور و حتی جهان باشد. وی همچنین ضمن بازنمایی وجوه مختلف شخصیت بقا، او را چهره‌ای تأثیرگذار و همه‌جانبه خواند که در اغلب عرصه‌های فرهنگ و ادب ایران نقش بسزایی ایفا کرده است. دکتر باقری با تأکید بر جنبه نیکوکارانه و روحیه کارآفرینی بقا، وی را الگویی تمام‌قد در پیوند فرهنگ و مسئولیت اجتماعی دانست و به این نکته اشاره کرد که استاد علی باقرزاده در نحوه به کارگیری ثروت و مهارت خویش در خدمت توسعه فرهنگ اجتماع بسیار خلاق و هوشمند بود. رئیس هیئت امنای بنیاد دانشگاهی فردوسی اضافه کرد که اقدامات اثرگذار بقا در ایجاد و شکل‌گیری زیرساخت‌های دانشگاه فردوسی مشهد غیر قابل چشم‌پوشی است. او برای نمونه به کمک‌های باقرزاده در تأمین زیرساخت‌های رفاهی این دانشگاه اشاره کرد و گفت در دهه هفتاد شمسی، دانشجویان به سبب کمبود خوابگاه‌ها به ناچار در مسافرخانه‌ها یا منازل استیجاری مردم سکنی می‌گزیدند. این امر آسیب‌های اجتماعی بسیاری به همراه داشت و ایشان با اهدای زمین شخصی خویش و جلب حمایت‌های مردمی، توانست نخستین خوابگاه دانشجویی را برای رفع این مهم بنا نهد. دکتر باقری افزود که اینک، این بنیاد خیریه فرهنگی با الهام از عمل ارزشمند بقا قادر به اختصاص بالغ بر چهل و پنج هزار مترمربع فضای خوابگاهی با ظرفیت دوهزار و دویست تخت است. وی در پایان سخنرانی خود، اظهار امیدواری کرد که با برگزاری نشست‌هایی این‌چنین و بزرگداشت مقام افرادی از این دست، جریان نیکوکاری فرهنگی ادامه یابد و باشد که دانشگاه فردوسی مشهد به الگویی درخشان در این زمینه مبدل شود.

در ادامه مراسم شب استاد بقا، **ربابه باقرزاده**، فرزند ارشد استاد علی باقرزاده، به روی صحنه آمد و در شب بزرگداشت پدرش، وی را شاعری با مطالعه و مردی نیک‌کنش توصیف کرد. سپس به بیان نکاتی در باب شخصیت وی و خاطراتی از او پرداخت. فرزند این شاعر نیکوکار اذعان داشت که پدرش در جوانی به سوگ ازدست‌دادن پدر نشست و از سال ۱۳۲۶ مسئولیت زندگی مادر و چهار خواهر کوچک‌تر خویش را بر عهده گرفت. به همین سبب،

علی باقرزاده جوان با وجود علاقه‌مندی فراوان به کسب دانش و ادامه تحصیل، مجال نیافت تا مدارج عالی دانشگاهی را طی کند. آن دوره، تمامی امورات منزل و اداره تجارتخانه و کشاورزی در ملک شخصی را خود به‌عهده داشت. وی با مطالعه کتب تاریخی و ادبی و مصاحبت با استادان خردمند این حوزه، توانست دانش، قریحه ادبی و ذوق شاعری خویش را ارتقا بخشیده و با تلاش و پشتکار، همواره اهتمام ورزید تا به بهترین نحو ممکن نقش خود را در انجام تمام مسؤولیت‌هایی که عهده‌دار بود ایفا کند. استاد بقا همواره برای شعر و ادب حرمتی ویژه قائل بود. او اغلب اشعار خود را با زبانی ساده در مضامینی چون نیکی و مهربانی و دستگیری از دیگران و به صورت پند و اندرز دوستانه سرود. وی با شرکت در انجمن‌های ادبی بسیار و مداومت ورزیدن در خواندن آثار برجسته ادبی و بهره‌گیری از حافظه قدرتمندش، همواره دانش اکتسابی خود را بهبود می‌بخشید. دختر این شاعر خیر، همچنین در باب وجوه ادبی شعر بقا افزود که او معتقد بود شاعر باید مدام در حال مطالعه باشد و نه تنها رفتارش، بلکه کردار و گفتارش نیز الگوی اخلاق‌مداری و زیستی انسانی برای اجتماعش باشد. ربابه باقرزاده اذعان داشت که در زندگانی بقا دو عامل برجسته خودنمایی می‌کند: نخست، مطالعه روزانه کتاب‌های مختلف گاهی تا پنج ساعت در روز و دوم، اشتیاق انکارناپذیرش به جهان‌گردی و کشف فرهنگ و آداب و رسوم ملل مختلف جهان. این دو عامل تأثیر شگرفی بر زیست سعادت‌مندانۀ بقا داشته است. وی همچنین صفاتی چون توکل مداوم به ایزد یکتا، حق‌شناسی، مثبت‌اندیشی، نکته‌دانی و تیزبینی، خوش‌کلامی، وقت‌شناسی، بذله‌گویی، کم‌توقعی، راست‌گویی، امانت‌داری، پشتکار، آینده‌نگری، خیرخواهی، عزت نفس، راضی بودن به هر آنچه هست و مشورت‌اندیشی را از رموز موفقیت پدرش در این عرصه برشمرد. خانم ربابه باقرزاده، در پایان بیانات خویش به این نکته نیز اشاره داشت که پدرش، هنر زندگی را نیک آموخته بود، آموخته‌هایش را نیز نیک به کار بست و یادش نیز در خاطر همگان به نیکی و جاودانگی جاری است.

سپس این رویداد با دعوت از دوستان قدیمی و شاعر بقا، آقایان دکتر یحیی حدادی ابیانه، محمودرضا آرمین و اسفندیار جهان‌شیری ادامه یافت. این سه شاعر پیش‌کسوت هر کدام شعری در تقدیر از یار دیرین خویش خواندند.

سپس آقای علیرضا بحرالعلومی فرد، یکی از دانشجویان مقطع دکتری ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی هم برای خواندن سروده خود با عنوان «بقای جاودان» به روی صحنه آمد.

با پایان یافتن شعرخوانی‌ها، نوبت به پخش پیام تصویری دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی رسید. این بخش به همت خانم دکتر شادی شجیعی و با تدوین امیرحسین زهانی آماده شده بود. دکتر شفیعی در پیام تصویری خود به فعالیت پنج انجمن ادبی در خراسان آن روزها اشاره داشت و جلسات وزین انجمن‌های فرخ، نگارنده و قهرمان را در ابتدای قدم نهادنش در مسیر سرایش شعر، میعادگاه دوستی و رفاقتش با بقا معرفی کرد. وی جایگاه شعری علی باقرزاده را به عنوان شاعری کلاسیک و قطعه‌سرا ارزشمند تلقی کرد و در بُعد نیکوکاری نیز به تحسین ایشان پرداخت و گفت باقرزاده توفیق بهره‌گیری معنوی و فرهنگی از ثروتی را که نصیبش شده بود، در زمان حیات خود پیدا کرد. این استاد برجسته و چهره ماندگار ادب کشور، با تأکید بر خدمات ارزشمند بقا به فرهنگ و ادب خراسان و ساخت چندین مدرسه در مناطق روستایی این استان و خوابگاه متاهلان برای دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد، اذعان داشت که به‌زعم وی امروز وجه نیکوکارانه این شخصیت از مقام شعری او سبقت گرفته و این مهم را توفیق بزرگی خواند که به هر انسانی دست نمی‌دهد. شفیعی کدکنی در پایان پیام تصویری خویش به جوانان شاعر خراسان توصیه کرد که اهتمام ورزند تا حرمت جایگاه شعر و ادب این وادی را پاس دارند و این جایگاه را ارتقا دهند. از دید او همان‌گونه که از دیرباز این خاک شاهد درخشش رودکی، فردوسی، عطار، مولوی و خیام بوده است امروز نیز باید برای اکنونیان و آیندگان در صدر قرار گیرد و چونان گذشته، شعر خوب از خراسان به دست مردم برسد. وی افزود در شعر نباید برای شاعر تکلیف تعیین کرد که چه‌طور شعری بسراید و شعر جوششی خوب خراسانی همواره آبروی این خطه بوده است و باید حرمتش را نگاه داشت.

پس از پخش پیام تصویری دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی، نوبت به داستانی از کتاب «بقای نیک‌نامی» رسید. نسخه اولیه این کتاب هم در دسترس مهمانان مراسم قرار گرفت. نویسنده این کتاب، دکتر شادی شجیعی، با جمع‌آوری روایت‌هایی از زندگی استاد علی باقرزاده داستان‌هایی کوتاه خلق کرده است. شجیعی تلاش کرده تا وجوهی از این شخصیت برجسته را در قالب داستان کوتاه به نگارش درآورد. همچنین شایان ذکر است که نویسنده،

در جمع‌آوری روایت‌ها از هم‌کلامی با دکتر محمدجعفر یاحقی، دکتر عبدالرضا باقری و مهندس علی‌اکبر باقرزاده، فرزند استاد بقا، در توصیف و متجلی ساختن هرچه بهتر شخصیت بقا بهره جسته است. در مقدمه این کتاب، دکتر شفیع‌کدکنی یادداشتی در بزرگداشت دوست دوران جوانی خود، استاد بقا، نوشته و انجمن‌های ادبی آن دوران در خراسان و به‌ویژه مشهد را معرفی کرده‌است. در این بخش از رویداد نخستین شب نیکوکاری، شادی شجیعی همراه با نمایش تصاویری از علی باقرزاده یکی از داستان‌های کتاب را برای حضار خواند. این داستان روایت یکی از دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد است که می‌خواهد برای تحصیل در مقطع دکتری به هندوستان سفر کند اما به سبب اوضاع نابسامان اقتصادی، توانایی مهاجرت تحصیلی را ندارد. با آگاه شدن بقا از احوالات این دانشجوی نخبه و کمک مالی بی‌دریغ وی، دانشجو موفق می‌شود به هندوستان سفر کند. روایت از جایی آغاز می‌شود که این جوان دانشمند پس از فارغ‌التحصیلی در مقطع دکتری به ایران بازگشته است برای دست‌بوسی و عرض ارادت و احترام به منزل استاد می‌رود. او در این دیدار، قصد دارد از بقا بپرسد که چگونه می‌تواند قرض خود به استاد را به صورت اقساط بازپرداخت کند اما در ضمن گفت‌وگو با بقا متوجه می‌شود که وی بنا ندارد پول را از او بازپس گیرد. استاد باقرزاده از دانشجوی داستان می‌خواهد هر زمان که توانایی‌اش را داشت، به دانشجوی دیگری برای ادامه تحصیل کمک مالی کند تا این چرخه ادامه یابد و نیکوکاری علمی همواره در جریان باشد.

سپس، بخشی از مستند استاد بقا برای مهمانان این شب نیکوکاری به نمایش درآمد. این مستند کوتاه اثری تلفیقی است و از تدوین فیلم جناب آقای محتشمی و فیلمهای دیگری از گفت‌وگو با دوستان این شاعر گران‌قدر و همچنین تصاویر و ویدئوهایی از لوازم و اتاق زنده‌یاد استاد علی باقرزاده فراهم آمده است. مستند استاد بقا به کارگردانی آقای حمید خادمی و همکاری خانمها فرشته مشهدی، مریم کفاش طوسی، زیبا قدسی فر و آقای بحرالعلومی فرد تهیه شده است.

در ادامه نخستین شب نیکوکاری، اجرای زنده موسیقی سنتی با هنرمندی دو تن از دانشجویان دانشگاه به نام‌های امیرحسین خانلقی و محمد غلامی مورد توجه و تحسین بسیار حضار قرار گرفت. خانلقی ضمن نواختن ساز سه‌تار، سه شعر از سروده‌های استاد بقا را با آواز اجرا کرد. غلامی هم با ساز تنبک او را همراهی می‌نمود. آهنگسازی و

تنظیم این قطعات موسیقی را هم دو نوازنده به عهده داشتند. بخش اجرای موسیقی شور و حال فراوانی به مراسم بخشید و ابراز احساسات جمعیت حاضر در سالن را در پی داشت.

پس از اجرای موسیقی، نوبت به اجرای نمایش «در سایه مهر» به نویسندگی و کارگردانی مشترک مهربانوان حورا حق‌شنو و پریسا براتی رسید که هر دو از مدرسان دانشگاه و عرصه تئاتر و سینما هستند. این نمایش که به همت جمعی از دانشجویان هنر دانشگاه‌های مشهد هم‌سو با مضمون این رویداد و با تمرکز بر اهداف و نتایج درخشان بنیاد دانشگاهی فردوسی به مناسبت بزرگداشت استاد بقا در تالار علوم دانشگاه فردوسی مشهد به روی صحنه رفت در چهار پرده نوشته شده بود که دو پرده ابتدایی و انتهایی آن، به شیوه روایت موازی با پنج کاراکتر محوری از نقاط مختلف کشور پیش رفت. مخاطبان شاهد منولوگ‌هایی از زبان شخصیت‌های نمایش بودند: لیلا، کژوان، نرگس، مهرداد و ترنج به ترتیب با لهجه‌های شیرین مشهدی، کردی، شیرازی، اصفهانی و گیلکی. گفتنی است که هر یک از کاراکترهای این نمایش اپیزودیک، با مشکلاتی در مسیر ادامه تحصیل روبه‌رو هستند و در خلال پیش‌روی روایت، مخاطب مسئله هر یک از آنها را درمی‌یابد. هدف این تئاتر کوتاه بازنمایی اثرگذاری روشن و نیک حضور بیست‌ساله بنیاد دانشگاهی فردوسی مشهد و به‌ویژه کمک‌های خیرخواهانه استاد بقا در ساخت خوابگاه‌های دانشجویی و حمایت مالی از شخصیت‌های محوری ساخته شده بود. سرانجام گره‌های مادی این شخصیت‌ها در نقش دانشجویان جدیدالورود، به دست این بنیاد خیر فرهنگی رفع می‌شود. دیگر عوامل اجرایی این اثر نمایشی که با استقبال مخاطبان روبه‌رو شد، عبارت‌اند از:

بازیگران: صفورا اردکان، مرسانا برازنده، علی‌رضا پارسه، درسا خطیبی، علی جمشیدی، منصوره موسوی، امیرحسین

نجف‌پور و آیدا کوهستانی

منشی صحنه: عسل محسنی

دستیار کارگردان: فاطمه سادات حامدی

طراح و مجری گریم: هستی افشین‌پور

طراح و مجری لباس: غزل ذی‌الغزل

طراح و مجری صحنه و پوستر: معراج سعیدی

طراح و مجری نور: تینا علمدار

طراح و مجری صدا: یگانه امیدوار مقدم و ارمیا بسکابادی

ساخت تیزر و تبلیغات: فاطمه سعادت‌مند و عکاس: سحر سعیدی.

در پایان این رویداد نیک، مراسم قدردانی از علی دهباشی و دکتر احسان قبول، با حضور اعضای هیئت‌مدیره بنیاد دانشگاهی فردوسی و همراهی دکتر محمدجعفر یاحقی برگزار شد و به هر دو بزرگوار لوح تقدیر و هدیه اهدا گردید. سپس، این جمع از باقی دست‌اندرکاران این مراسم و گروه‌های تئاتر، موسیقی، داستان‌نویسی، مستندسازی، رسانه و عکس، ویژه‌نامه و همچنین عوامل اجرایی تقدیر به عمل آوردند و با ثبت عکسی به یادگار، شب نخست نیکوکاری به پایان رسید.

کارگاه شب شعر نیکوکاری بنیاد دانشگاهی فردوسی

بنیاد در راستای وظایف خود به ترویج فرهنگ نیکوکاری می پردازد و برابر مصوبات روابط عمومی و کارگروه رسانه بنیاد، برگزاری شب های شعر نیکوکاری مورد توجه قرار گرفت. فرهنگ نیکوکاری با شعر نیکوکاری بهتر و بیشتر رواج می یابد. در اولین گام، اقدام به برگزاری کارگاه شعر و شب شعر نیکوکاری نمود.

بنیاد در تاریخ هشتم اسفند ماه ۱۴۰۳ با دعوت از شاعر گرانمایه، استاد عبدالجبار کاکایی، اقدام به برگزاری دو کارگاه شعر و همچنین شب شعر نیکوکاری نمود. کارگاه های شعر، جلسه های ۲۰ و ۱، از ساعت ۹ تا ۱۳ در تالار رودکی دانشگاه فردوسی مشهد برگزار شد. در این جلسات، استاد کاکایی درباره شعر و شاعری و رابطه موسیقی و شعر توضیحاتی ارائه نمودند و تعداد ده نفر از شاعران جوان شعرخوانی کردند و اشعار آنان مورد نقد قرار گرفت.

عصر آن روز و در همان مکان شب شعر نیکوکاری با حضور استاد عبدالجبار کاکایی و دانشجویان و اهل شعر و ادب، علی رغم سرمای شدید و یخبندان زمستانی، برگزار شد.

شب شعر نیکوکاری بنیاد دانشگاهی فردوسی

«فرهنگ بدون ادبیات پوسته ای بیش نیست»

در آغاز، دکتر احسان قبول، مشاور رسانه ای بنیاد که شب شعر نیکوکاری به ابتکار و پیشنهاد و همت ایشان برگزار شد، پس از اشاره به تاریخچه تاسیس بنیاد و خدمات آن بخصوص خدمات دانشجویی، گفت که بنیاد اکنون گامی به سوی مقصد عالی و نهایی که انسانیت انسان را می سازد، برداشته است.

وی ادامه داد این برنامه های فرهنگی، در آغاز با بزرگداشت نیکوکاران بنیاد آغاز شد و اولین آن اختصاص به گرمی داشت استاد علی باقرزاده (بقا) بود. زمانی که صحبت از فرهنگ به میان می آید، به ادبیات توجه می شود که روح فرهنگ را پدید می آورد. فرهنگ بدون ادبیات پوسته ای بیش نیست؛ و ادبیات با شعر شناخته شده است. وی از اینکه اولین شب شعر نیکوکاری با حضور استاد عبدالجبار کاکایی که زندگی شان با مفهوم نیکی و نیکوکاری همسو بوده و شعر ایشان شعری است که از دل سروده شده و نماد خواست مردم بوده، اظهار خوشحالی کرد. همچنین اظهار امیدواری کرد که شب های شعر با حضور شعرای آزاده دیگری که شعرشان در حوزه اخلاق، تعلیم، تربیت و در یک کلمه انسانیت است، برگزار شود.

«تعهد شعری در ذات هنر ایرانیان بود»

سپس دکتر محمد تقوی و استاد عبدالجبار کاکایی در جایگاه حاضر شدند و جلسه با پرسش و پاسخ و گفتگوی این دو ادامه یافت.

دکتر تقوی، نظر استاد را درباره معنی و مفهوم تعهد در شعر و ادبیات و اینکه داشتن تعهد مجاز است و یا غیرمجاز، پرسیدند.

استاد کاکایی: هر ملتی به سبب یک هنری در جهان شناخته شده است؛ و هنر ایرانیان به گواهی تاریخ، ادبیات، به ویژه شعر است که هنر کلامی ما ایرانیان است. می بینیم که بزرگان و کسانی که تبدیل به ستاره های آسمان ایران شده اند، از حوزه ادب فارسی اند و اگر آثار ایشان را مرور کنیم خواهیم فهمید که در حوزه کلمات، نه لزوماً به جهت فرهنگی، بلکه از جهت انتقال آموزه های معرفتی تعهد داشته اند. تعهد شعری در ذات هنر کلامی ایرانیان بوده.

از جمله فردوسی که عمارت زبان فارسی را چنین باشکوه به نمایش گذاشته و حضرت مولانا که بلخ را ترک و مثنوی را خلق کرد.

در شعر خیام تعهد ایجاد عمارتی به عنوان پرسشگری انسان خردمند از مجموعه هستی، وجود دارد.

تمامی شاعران متعهد بودند که با شعر آموزه ای را به دیگران منتقل کنند.

وی ادامه داد گرچه در صد سال اخیر شاعران بیشتر افکار سوسیالیستی و گرایش های چپ پیدا کرده اند اما باز هم در نگاه شاعران، همچنان تعهد به مسائل اجتماعی وجود دارد.

دکتر محمد تقوی ضمن یادی از شور فرهنگی و جهادی در بین دانشجویان در دوران جنگ، گفت که با گروهی از دانشجویان معنای تعهد را از استاد زرین کوب پرسیدیم؛ دکتر زرین کوب پس از لحظاتی سکوت فرمودند تعهد معنای یگانه و روشنی ندارد؛ مثلاً زمانی فرخی سیستانی متعهد به دربار شاه بود. زمان دیگری فضا تغییر کرد و تعهد به اصول اخلاقی رواج یافت و تعهد به معنای پیشنیش کمرنگ شد.

دکتر تقوی افزود که در یکصد سال اخیر تعهد سیاسی و اجتماعی، معنا پیدا کرد و شاعران نوگرا به شدت متعهد بودند؛ البته شاعرانی هم بودند که به تعهد اعتقاد نداشته و تعهد را خلاف روح آزادی شاعرانه می دانستند؛ حتی کسانی که به بی تعهدی و بر عدم تعهد پافشاری دارند هم به گونه ای نشان دهنده تعهد است؛ چرا که گویا متعهد شده اند که هیچ تعهدی نداشته باشند.

وی بیان کرد که با گذشت زمان و توجه به مسائل اجتماعی و سیاسی این نوع نگاه و تعهد در شعر هم به گونه ای تغییر خواهد کرد. در روزگار کنونی، نه تنها شاعران بلکه خواننده های بزرگ و پیشرو هم با احساس تعهد جمعی و نگاه به مردم و جامعه، فعالیت می کنند حتی در جایی که نگاه تغزلی وجود دارد سعی می کنند به نحوی دغدغه ها و مشکلات جمعی را بازتاب دهند.

پرسش دیگر دکتر تقوی از استاد کاکایی این بود که عده ای معتقدند از لحاظ فرم، شعر کنونی بسیار به سمت سبک شعر هندی متمایل شده و از چارچوب های زبانی، حالت ادب سبک خراسانی و عراقی، فاصله گرفته است. آیا این صحیح است؟

استاد کاکایی در پاسخ فرمودند: تا قبل از دوران تجدد و انقلاب مشروطیت در روابط قدرت با ملت، مردم رعیت تلقی می شدند و حقوق اجتماعی نداشتند و تنها اعتراض نخبگان فرهنگ و شعر نسبت به حاکمان دعا کردن برای اصلاح رفتار قدرتمندان بود.

در شعر سعدی شاهدیم که تصویری از پادشاه ساخته می شود که با واقعیت متفاوت بوده و در این تصویر، پادشاه معمولاً تسلیم شرایط قصه می شود و می پذیرد و کوتاه می آید و می بخشد؛ و این نوعی اجرای تعهد اجتماعی است در جامعه ای که عدالت اجتماعی نبوده؛ اما در مشروطیت و ورود ایران به دوران تجدد، در واقع کلمه ملت به جای رعیت می آید و موضوعات حقوق اجتماعی و آزادی و مجلس در شعر شعرای مشروطه نیاز به پرداختن به امور اجتماعی را به عنوان لحن اعتراض آمیز ایجاد کرد. حتی ایرج میرزا می گوید: «می کنم قافیه ها را پس و پیش تا شوم نابغه دوره خویش» این گونه به فرم شعر و توجه به زبان، بی اعتنایی می کند و هدف از خلق اثر را

خدمت به جامعه می‌داند. اما بعد از سقوط دولت مصدق به اعتقاد من، فرو رفتن جامعه در یک فترت شگفت‌انگیزه به بخشی از جریان‌های ادبی مانند احیای فرم در شعر، توجه بیشتر کردند.

از سال ۵۷ به بعد می‌توان گفت که یک بازگشت به آرمان‌های گذشته و سنت‌ها داشتیم این بازگشت ریشه در اندیشه فردی داشت. چنانکه آثار دکتر نصر به نوعی در توسعه ستیزی ریشه داشت و نیما با شعر «مانلی» توسعه ستیزی می‌کند و جلال آل احمد در "غرب زدگی". و انقلاب این نکات را تشدید کرد. معلم دامغانی در مثنوی هایش مظاهر شهر و مظاهر مدنیت و مظاهر تجدد را نماد اهریمن و پلشتی و پستی می‌داند.

وی ادامه داد که شعر انقلاب در این بستر حرکت کرده و شاید این هم از هم گسیختگی تاریخ ادبی ما بود که سبب شد به تعبیری - به سبک هندی و وزن آفرینی و نکته بینی و نکته هایی از این دست که می‌توان گفت به نوعی بی تفاوت بودن به اتفاقاتی که در اطرافمان می‌گذرد، مدتی در شعر ما رایج شد. اما احساس می‌کنم حتی گرایش به فرم و اتفاقاتی که با بازی کردن با الفاظ و کلمات و از این قبیل در غزل رخ داد، فقط فرار از واقعیت بود. اما آنچه که پیش روی ماست پیوستن به جهانی است که به شتاب در حال تغییر است و ما بایستی وفادارانه و مومنانه به زندگی آدم‌های اطرافمان توجه کنیم.

آخرین پرسش دکتر تقوی این بود: تصویر آیندگان از شعر و شاعری بعد از انقلاب و تصویر آنان از طریق اشعار، از جامعه و حال و هوای روزگار انقلاب چگونه خواهد بود؟

استاد کاکایی در پاسخ گفت: در چهل و پنج سال گذشته سبک قابل تعریف علمی که قابل انتقال از جهت آموزه های علمی باشد به وجود نیامد که ما بتوانیم به نگارش اضلاع آن بپردازیم و آن را معرفی کنیم. دوران مدرنیته ما تقریباً یکصد سال است که مسیرهای متعدد و متنوعی را می‌پیماید مسلم آن است که نظام زیبایی شناسی بر اساس زبان امروز، در شعر بعضی از غزل سرایان شکل گرفته که با مرحوم منزوی و بهیهمانی شروع شد و با آثار بهمنی ادامه یافت. در غزل شیوه های جدیدی که وفاداری به محتوا در کنار داشتن فرم است، بخشی از تعریف ملی ما در خصوص موضوع هنر و ادبیات است.

پس از پایان گفتگو، نوبت رسید به شعرخوانی برای شاعرانی که در مسابقه شعر نیکوکاری شرکت نموده بودند و شعرهایشان برای ارائه در این مراسم انتخاب شده بود. برخی از توصیه های استاد کاکایی برای شاعران جوان: شعر نباید برای شاعر تکلیف باشد و نباید به شاعر گفت که چه بسراید و چه نسراید.

همانگونه که خراسان در ادب جایگاه رفیع و برجسته ای داشته، جوانان شعری بسرایند که آبروی خراسان را در ادبیات حفظ کنند.

شاعرانی که در مسابقه شعر نیکوکاری انتخاب شده بودند و به خوانش اشعار خود پرداختند، عبارتند از: خانم مژگان حسن پور؛ در این مسابقات رتبه اول را کسب نمود. ۲_آقای مصطفی جلیلیان مصلحی ۳_آقای محمد بهبودی نیا ۴_خانم فاطمه سادات موسوی نسب (رتبه دوم؛ به علت عدم حضور در جلسه خوانش ایشان از طریق نماینگ پخش شد) ۵_آقای ایمان مرصعی ۶_خانم بتول عطوفت (رتبه سوم به علت عدم حضور شعرخوانی شان از طریق نماینگ پخش شد) ۷_آقای حسن وزیریان ۸_آقای علیرضا بهار علومی و جلسه بعد از شعرخوانی شاعران به پایان رسید.

برگزاری دومین شب نیکوکاری (شب بانوی نیکوکار، ضیاء الملوك فضل خراسانی)

دومین شب از شب‌های نیکوکاری بنیاد دانشگاهی فردوسی، در تاریخ بیست‌وهشتم اردیبهشت ماه یکهزارو چهارصد و چهار برگزار شد. این مراسم باشکوه که به نام «شب بانوی نیکوکار: ضیاءالملوک فضل خراسانی» مزین بود باعث شد تالار دکتر رحیمی‌زاده دانشکده علوم دانشگاه فردوسی مشهد میزبان جمع بسیار زیادی از نیکوکاران، دانشگاهیان، نیک‌اندیشان و فرهیختگان گردد.

در این مجال، گزارش شب دوم از شب‌های نیکوکاری، شب فضل ملوک خراسانی، پیشکش به نگاه پرمهر شما خواننده گرامی:

برنامه ساعت ۱۸ با قرائت قرآن کریم آغاز گردید.

مدیر عامل بنیاد دانشگاهی فردوسی، دکتر راهله یاری به دعوت مجری در جایگاه حاضر شد و به مهمانان خوش‌آمد گفت و شب‌های نیکوکاری را فرصتی برای قدردانی از تلاشها و فداکاری‌های کسانی که در راستای بهبود جامعه قدم برمی‌دارند دانست. ایشان از خانم فضل خراسانی تشکر کرد و گفت خانم فضل با اهدای منزل مسکونی خود به بنیاد نه تنها فضایی برای رشد و شکوفایی استعدادها ایجاد کرد بلکه الگویی از نوع‌دوستی و ایثار برای همه ما شد. دکتر یاری افزود ما مسئولیت داریم از این فرصت بهره‌برداری کنیم و ادامه داد خانه‌ای که خانم فضل دلسوزانه در اختیار بنیاد قرار داده مکانی خواهد شد برای پرورش استعدادها و ایجاد تغییراتی مثبت در آینده کشور عزیزمان ایران. ایشان در پایان ابراز امیدواری کرد که این همایش سرآغازی برای همکاریهای بیشتر و ایجاد تغییرات مؤثرتر در کشور باشد.

در ادامه مراسم، معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه، دکتر حسین کارشکی به عنوان سخنران به جایگاه دعوت شد.

بنی‌آدم اعضای یکدیگرند که در آفرینش ز یک گوهرند

دکتر حسین کارشکی با تبریک دهه کرامت و روز فردوسی، نیکوکاری را عملی دانست که ریشه در فرهنگ غنی ایرانی-اسلامی دارد. از منظر ایشان، این امر محدود به مرزهای ایران نیست و مسئولیتی اجتماعی است که

به ذات بشری ما مربوط می‌شود. همچنین، نیکوکاری فرصتی است که به بیت مشهور سعدی جامهٔ عمل بیوشانیم. دکتر کارشکی در ادامه سخنان خود به مرور فعالیت های بنیاد دانشگاهی فردوسی از جمله: ساخت خوابگاه‌ها، رسیدگی به امور تغذیه دانشجویان و وقف پرداخت و ابراز امیدواری کرد که این قبیل کارها به صورت یک فرهنگ درآید. ایشان ضمن قدردانی از بانو فضل خراسانی به دلیل انجام این کار ارزشمند گفت امیدواریم روزی برسد که هیچکس به خاطر نداری از عملی کردن ایده‌های علمی خود بازنماند.

نام نیکو گر بماند ز آدمی به کزو ماند سرای زرنگار

سپس نمahnگی پخش شد که داستان اهدای رسمی منزل بانو فضل خراسانی به بنیاد دانشگاهی فردوسی را به صورت خلاصه روایت می‌کرد. این نمahnک به قلم دکتر باقری و همت یزداد یاقوتی، دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد ادبیات تطبیقی تهیه شده بود.

هر که را عشق نباشد نتوان زنده شمرد وان که جانش را محبت اثری یافت نمرد

سخنران بعدی سرکار خانم فاطمه فرهنگ‌خواه، خیر و فعال اجتماعی بود که به دعوت بنیاد از تهران برای شرکت در این آیین، آمده بود. وی فعال در حوزه زنان و بنیان گذار چند نهاد نیکوکاری از جمله گروه احیا شامل دو انجمن احیای ارزش‌ها (انجمن حمایت و یاری آسیب دیدگان اجتماعی) و انجمن حمایت از کودکان و نوجوانان توان‌یاب است.

او در ابتدا ضمن تشکر از خانم فضل خراسانی، به خاطر اقدام ارزشمندشان، از نیاز جامعه به انجام چنین کارهایی سخن گفت.

خانم فرهنگ‌خواه که در سال ۱۳۴۴ وارد دانشکده مددکاری شده و تا امروز به همین کار مددکاری مشغول است توضیح داد که مددکاری دو بخش دارد یکی بحث علمی است که شامل کتاب و درس و دانشگاه می‌شود و بخش دوم آن کارورزی یا کارآموزی است. در بخش دوم مددکار با مسائل اجتماعی آشنا می‌شود و یاد می‌گیرد

که چگونه می‌شود این مشکلات را کم کرد. خانم فرهنگ‌خواه می‌گوید: «در زمان کارورزی در سال ۱۳۴۷ در بیمارستان پهلوی سابق و امام خمینی فعلی کارآموز بودم.

این بیمارستان بسیار تخصصی و بهترین بیمارستان ایران بود در اون زمان. هر کی از هر جا ناامید می‌شد می‌اومد اونجا. یکی از طیف‌هایی که خیلی توجه منو جلب کرد بچه‌های سالمی بودند که در اثر یک تب یا یک بیماری، دچار آنسفالیت (به اصطلاح آب آوردن مغز) می‌شدند. این بچه‌ها از یک بچه نرمال تبدیل به یک بچه با مشکل ذهنی می‌شدند من وقتی چهره مادران این بچه‌ها رو می‌دیدم همون درد رو در خودم حس می‌کردم و از خدا خواستم که به من امکانی بده که در آینده بتونم حداقل این مادران رو برای چند ساعت در روز از این بچه‌ها جدا کنم که اینها بتوانند به زندگی شخصیشون برسند و مجدداً بچه‌ها برگردند به خونه.

پس از آن خانم فرهنگ‌خواه وارد حوزه زنان می‌شود و انجمن احیای ارزش‌ها را تشکیل می‌دهد. او درباره علل این فعالیت اظهار داشت که در یک مقطع زمانی فرار دختران از خانه اپیدمی شده بود که برای آنها خانه سبز و خانه ریحانه تاسیس شد. وی از سرگذشت غم‌انگیز دخترانی که به علت رنج‌های طاقت‌فرسا در خانه، برای یافتن جایی بهتر از خانه فرار می‌کردند و گرفتار گروهایی بدتر می‌شدند داستان‌هایی نقل کرد، از راه‌اندازی خط مشاوره برای آسیب‌دیدگان اجتماعی سخن گفت و توضیح داد که بیشتر سؤال‌ها درباره بیماری ایدز بود و انجمن توانست بسیاری از این خانم‌های گرفتار را تحت پوشش قرار دهد و سیستم کارآموزی برای آنها فراهم کردند تا هنری یاد بگیرند و بتوانند زندگیشان را بهتر ادامه بدهند.

او از تأسیس مراکزی از این دست در تعداد زیادی از شهرهای ایران ابراز رضایت نمود و همگان را به انجام نیکوکاری علمی دعوت کرد. آخرین سخن ایشان هم شعری از ملک الشعراء بهار بود:

هر که را عشق نباشد نتوان زنده شمرد وآنکه جانش ز محبت اثری یافت نمرد.

شعر خوانی

ای اسوه فضل و کار نیکو پاینده بمان ضیاء بانو!

پس از سخنان این بانوی فداکار نوبت به بخش شعرخوانی رسید. نخستین شاعر این بخش، دکتر مژگان حسن‌پور شعری که براساس برش‌هایی از زندگی بانو فضل و در سه برههٔ کودکی، جوانی و میانسالی ایشان سروده بود را خواند. دکتر حسن‌پور در همین مراسم متوجه شده بود که خانم فضل زادهٔ اردیبهشت‌ماه هستند! بنابراین، فی‌المجلس دو بیت برای تهنیت تولد ایشان سرود:

در شب فرخنده میلاد تو در آسمان زهره دست‌افشان، عطار د نغمه خوانی می‌کند

شاخه نورسته رز سبز پوشان آمده بهر میلادت شراب ارغوانی می‌کند

شاعر بعدی سیدعلیرضا بحرالعلومی فرد هم قطعه شعری سخته و پرمعنا را به خانم فضل تقدیم کرد:

بانو حکایتی ست غریب از عشق

تلفیق بخشش و ادبیاتید

فضل الملوک اهل خراسانید

راهی برای خیری و نیکی

معنای تام واژه انسانی

داستان خوانی

قسمت بعدی این مراسم، به داستان خوانی سرکار خانم حورا حق‌شنو اختصاص داشت. حق‌شنو با الهام از زندگی و خاطرات بانو فضل خراسانی مجموعه داستانی با عنوان «فضل نیکنامی» نوشته و این کتاب به همت بنیاد دانشگاهی فردوسی چاپ و منتشر شده است.

داستانی که خانم حق‌شنو در این بخش برنامه خواند «به بی‌تابی بید مجنون» نام داشت: «بی آنکه پلکی بزند ایستاده بود به تماشا. پنجره‌ها غبار گرفته بود. باغچه‌ها نیاز به هرس داشت. چند کاج سوخته و خشکیده به چشم

می خورد. سقف بعضی فضاها نیاز به تعمیر داشت و به کلاس‌ها باید رسیدگی می شد. ضیاءالملوک مثل بید مجنونی آشفته در طوفان ایستاده بود، وسط حیاط خاکی، دست‌هایش روی کمرش قفل شده بود و باد اواخر شهریور دامن مشکیش را تکان می داد. همان دامنی که خواهرش افتخارالملوک همیشه می گفت برای مدیر بودن زیادی ساده است...».

هم‌زمان با خواندن این داستان توسط نویسنده، نماهنگی هم پخش شد متناسب با حال و هوای داستان که توسط هوش مصنوعی ساخته شده بود. تهیه این نماهنگ به عهده سرکار خانم نازنین رسولی، دانشجوی هنرهای چندرسانه‌ای بوده است. خانم رسولی طرح جلد این کتاب را نیز طراحی کرده است. جهت اطلاع بیشتر به مقاله «گزارشی از کتاب داستانی فضل نیکنامی» به قلم حورا حق‌شنو مراجعه نمایید.

اجرای نمایشنامه

سپس نوبت به اجرای تئاتر رسید. نمایش کوتاه «در کوی نیکنامان» به همت گروهی از دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد و در راستای ارج نهادن به حمایت‌های بی‌دریغ بنیاد دانشگاهی فردوسی و نیز تقدیر از نیکوکاران همراه بنیاد تهیه شده برای نخستین بار در این مراسم به روی صحنه آمد. در کوی نیکنامان قصهٔ زنی دانشمند و زیست‌شناسی برجسته را روایت می‌کند که پس از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه فردوسی، برای عملی کردن طرح نوآورانه‌اش با مشکلات بسیاری روبه‌رو می‌شود. زن که از همه‌جا رانده شده تصمیم به مهاجرت و ترک وطن می‌گیرد. در فرودگاه نامزد زن به اصرار از او می‌خواهد که به عنوان آخرین راه به بنیاد دانشگاهی فردوسی سری بزند. درنهایت، کمک‌های بنیاد مسیر زندگی این زوج را تغییر می‌دهد. در این نمایش شیوهٔ خلاقانه‌ای به کار گرفته شده که طی آن، روایت از انتهای قصه آغاز می‌شود یعنی سال ۱۴۱۰ و مخاطبان بر روی صحنه، خاطرات شخصیت اصلی را به صورت زنده تماشا می‌کنند. بخش‌های مختلف روایت مانند حلقه‌های زنجیر در پی هم می‌آیند و داستان را کامل می‌کنند. یکی دیگر از ویژگی‌های این اجرا، بهره‌گیری از امکانات چندرسانه‌ای مثل: نماهنگ، افکت‌های صوتی ضبط شده، پرفورمنس و صداهاى زنده پشت صحنه برای پیش‌بردن داستان است. جسارت در

روایت، ویژگی‌های خلاقانه و نیز بازیهای جذاب باعث شد نمایش در کوی نیکنمان واکنشهای گوناگون و حتی متضادی را در میان مخاطبان برانگیزد.

این بخش مراسم به دلیل ایجاد فضایی برای کشف و ظهور استعدادهای دانشجویان در عرصه هنرهای نمایشی و نوآوری در صحنه مورد توجه حضار قرار گرفت.

نمایش در کوی نیکنمان کاری از مشترک انجمن علمی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد و بنیاد دانشگاهی فردوسی است که به بانو ضیاءالملوک فضل خراسانی تقدیم شد.

خانه‌ای برای فردا

در ادامه مراسم دو بخش از مستند «خانه‌ای برای فردا» به نویسندگی و کارگردانی دکتر شادی شجیعی و حورا حق‌شنو به صورت جداگانه پخش شد. در این مستند برش‌هایی از زندگی بانو ضیاءالملوک فضل خراسانی به تصویر کشیده شده است. این فیلم که در بزرگداشت این بانوی نیکوکار ساخته شده شامل تصاویری ارزشمند از زندگی روزمره خانم فضل، خاطرات ایشان از سالهای مختلف عمر، شعرخوانی و حاضرجوابی‌های لطیف، دغدغه‌ها و نیز اظهارنظر درباب نیکوکاری و دعوت دیگران به انجام کارهایی از این دست است. بانو فضل خراسانی حافظه‌ای قدرتمند دارد و درمشاعره متبحر است. ایشان علاقمندی جدی به ادبیات و تجربه‌ای بی‌نظیر در زمینه آموزش و پرورش دارد. دنیادیده و خردمند است و همه اینها و بیش از اینها را می‌توان در این فیلم مستند دید. جهت اطلاع بیشتر به گزارش مستند خانه‌ای برای فردا به قلم شادی شجیعی مراجعه شود.

اجرای موسیقی

بخش ماقبل پایانی مراسم اجرای موسیقی دو دانشجوی هنرمند و خوش‌ذوق دانشگاه فردوسی بود: امیرحسین خانلقی نوازنده سه‌تار و خواننده، دانشجوی رشته کشاورزی و محمد غلامی نوازنده تمبک، دانشجوی مقطع ارشد ادبیات تطبیقی.

اما پرشورترین بخش برنامه، قسمت پایانی بود که با حضور مسؤولان و خیران از بانو فضل خراسانی تقدیر شد. بانو فضل درمیان تشویق جانانه حاضران سخن خود را آغاز کرد:»

چگونه سر ز خجالت برآورم بر دوست

که خدمتی بسزا برنیامد از دستم

موقعی که من این منزل رو گرفتم بر حسب تصادف یه روزی نشسته بودم دیدم یه دفعه یادم اومد که:

ای که دستت می‌رسد کاری بکن

پیش از آن کس تو نیاید هیچ کار

من خیلی به ادبیات و شعر و به‌خصوص شعرهایی که تاثیر زیادی روی انسان داره علاقه دارم. به فکر افتادم چرا می‌گه که پیش از آن کز تو نیاید هیچ کار. فکر کردم من نودوسه سالمه! حق داشت این شعر به خاطر من بیاد. یعنی بجنب! حرکت کن! تو که دوست داری خدمت رو چرا نمی‌کنی؟ شروع کردم. بعد فکر کردم خب، الان امکاناتی برای من وجود داره. یاد این شعر افتادم که:

دریاب کنون که نعمت هست به دست

کاین نعمت و مال می‌رود دست به دست

چه‌بسا که بعد از تو این نعمت اصلاً از بین بره. این ثروت به راه بد خرج بشه و شاید هم معمولی. من نمی‌دونم. گفتم پس بنابراین چون کسانی که به من وابسته هستند نیازی ندارن من حق دارم که این دارایی رو در راه مملکت، در راه علم خرج کنم. چون این علم خودش به من خدمت کرده پس من باید یه پاسخی بدم... بعد چند تا شعری که در این زمینه بود شروع کردم به ذهنم سپردن:

زر و نعمت اکنون بده کان توست

که بعد از تو بیرون ز فرمان توست

الان دست توئه می‌تونی ببخشی بعد دیگه اختیاری برای این نداری و اگرحتی بخواهی وصیت هم بکنی معلوم نیست بعد از تو کسی اینها رو بتونه انجام بده. به هر حال من توصیه می‌کنم و می‌گم:

ای نور چشم من سخنی هست گوش کن

تا ساغرت پر است بنوشان و نوش کن!

می‌گه بنوشان و نوش کن نمی‌گه خودت اول بنوش. من واقعاً لذتجو می‌دونم که وقتی آدم به کسی دیگه می‌ده و اون لذت می‌بره لذت چندبرابر می‌شه. این بود که به هر حال با خودم گفتم:

هرچه بکاری همان نصیب تو گردد

دانه خود پاک کن که خاک امین است

آنکه تخم خار کارد در جهان

هان و هان او را مجو در گلستان!

اگر کسی گل بکاره تو گل زندگی می‌کنه و اگر خار بکاره در خار زندگی می‌کنه. پس چرا برای خودمون زیان درست کنیم؟ چرا لذت نبریم از زندگی؟ چرا برای خودمون یه بهانه‌ای برای نیکو زیستن نداشته باشیم؟ این بود که تصمیم گرفتم این کار رو بکنم. شعر در من خیلی تأثیر می‌ذاره و حتی الان هم که حافظه‌م اونقدر یاری نمی‌ده، موقع خواب مجبور می‌کنم خودم رو که باز هم شعر حفظ کنم. علاقه عجیبی به شعر دارم.

بشنو سخن نغز تو از پیر خرابات هر دست که دادی به همان دست بگیری!

امیدوارم که من وقت رو نگرفته باشم چون استعداد سخنرانی ندارم! آنچه که یادم آمد از اون روز که: من تصمیم گرفتم و بعد با وکیل خودم صحبت کردم به دختر دایی خودم گفتم منو خیلی زود معرفی کن که بتونم این کار رو انجام بدم. وقتی هم تصمیم می‌گیرم احدی نمی‌تونه تصمیم من رو عوض کنه. باز هم اگر بتوانم تا زنده‌ام باز هم کمک خواهم کرد. به امیدی که موفق بشم.»

درنهایت خانم فرهنگ‌خواه نیز با عنوان این مطلب که بخشش به خود انسان برمی‌گردد لوح تقدیر خود را دریافت نمودند و مراسم دومین شب نیکوکاری، شب بانو ضیاءالملوک فضل خراسانی با گرفتن عکسی دست‌جمعی به یادگار پایان یافت.

خانم زهرا مؤدب که خود دانش‌آموخته دانشگاه فردوسی مشهد است اجرای برنامه را با کلام گویا و زیبا از آغاز تا انتها برعهده داشت.

خنک آن کزو نیکوی یادگار

بماند اگر بنده گر شهریار

گزارش: حمید خادمی

دیدار از حامیان بنیاد دانشگاهی فردوسی

حامیان در هنگام تنگناها و نیازها به یاری بنیاد آمده و منشاء خدمات موثر شده اند. بنیاد با ارتباط دائمی با آنان و کسب خبر از احوال آنان باید پاسخی اخلاقی و احساسات و اقدامات نیکوکارانه آنان بدهد تا هم از ابراز قدرانی نماید و هم از انگیزه های بشر دوستانه آنان را تقویت نماید و برای تقویت انگیزه های دوستانه آن از بروز حس فراموش شدن و بی توجهی پیشگیری نماید. بدین منظور در موقعیت ها در زمان های مناسب به دیدار آنان می رود این گونه دیدارها، خوشنودی و رضایتمندی حامیان را همراه دارد و موجب انبساط خاطر و آرامش و تداوم همکاری و همیاری با بنیاد می گردد.

دیدار صمیمانه با یکی از نیکوکاران برجسته شهر (مهندس علی مشارزاده)

در راستای قدردانی از همراهی ارزشمند خیرین نیکاندیش، در ۲۷ آبانماه ۱۴۰۳ دیداری با آقای علی مشارزاده، یکی از خیرین فعال در حوزه حمایت از دانشجویان نیازمند، برگزار شد. این نشست که در فضایی صمیمی و با حضور اعضای بنیاد دانشگاهی فردوسی برگزار شد، فرصتی فراهم آورد تا ضمن مرور دستاوردهای اخیر، از زحمات این خیر محترم تقدیر شود.

آقای مهندس علی مشارزاده در این دیدار ضمن ابراز خرسندی از همراهی با مجموعه، بر اهمیت توجه به تحصیل جوانان مستعد و کم برخوردار تأکید کرد و گفت: «سرمایه گذاری در آموزش، آینده ساز جامعه است. هر کمکی که به دانشجویان می کنیم، در واقع سرمایه گذاری بر روی پیشرفت کشور است.»

در این دیدار همچنین گزارشی از فعالیتهای اخیر بنیاد ارائه شد و پیشنهاداتی برای توسعه برنامه های حمایتی مطرح گردید.

دیدار با استاد علیرضا ناظری، از بنیان‌گذاران بنیاد

در اسفندماه ۱۴۰۳ و در آستانه فرا رسیدن سال نو، جمعی از اعضای هیأت‌مدیره بنیاد با حضور در منزل استاد علیرضا ناظری، از اعضای مؤسس و هیأت‌امنا بنیاد، دیداری صمیمانه و پر بار داشتند. این نشست، فرصتی بود برای مرور خاطرات روزهای آغازین شکل‌گیری بنیاد، مرور مسیر رشد و بالندگی آن، و یادآوری تلاش‌های ارزشمند خیران و همراهان بنیاد در طول این سال‌ها.

در این دیدار گرم و دوستانه، یاد یاران دیرین و همیاران وفادار بنیاد زنده شد و ساعاتی در فضایی سرشار از مهر، همدلی و قدردانی سپری شد.

استاد علیرضا ناظری از پایه‌گذاران بنیاد بوده و از سال تأسیس (۱۳۸۳) تا سال ۱۳۹۹ مسئولیت مدیریتعاملی بنیاد را بر عهده داشته‌اند. خدمات ارزنده ایشان همواره منشأ خیر و الهام بخش مسیر پیش‌روی بنیاد بوده است.

گزارش دیدار جمعی از همیاران بنیاد با سرکار خانم ضیاالملوک فضل خراسانی

در راستای تجلیل از خدمات ارزشمند خیرین گرامی و به منظور تقویت ارتباط انسانی و معنوی میان همیاران بنیاد و نیکوکاران ارجمند، جمعی از همیاران بنیاد با حضور در منزل سرکار خانم ضیاالملوک فضل خراسانی، از خیر فرهیخته و همراه بنیاد، با ایشان دیدار و گفتگو کردند.

در این دیدار صمیمانه، همیاران ضمن قدردانی از حمایت‌های بی‌دریغ و نقش مؤثر خانم فضل خراسانی در توانمندسازی دانشجویان نخبه و نوآور، به بیان تجربیات خود از فعالیت‌های بنیاد پرداختند. خانم فضل نیز با نگاهی انسانی و امیدبخش، نکاتی ارزشمند درباره اهمیت آموزش، نیکوکاری پایدار و لزوم مشارکت نسل جوان در فعالیت‌های اجتماعی بیان کردند.

این دیدار، فرصتی مغتنم برای تعمیق روابط انسانی و تداوم مسیر خیرخواهانه‌ای بود که با همراهی نیکوکاران بزرگواری چون خانم فضل، امیدبخش و ثمربخش شده است.

ویژه نامه های بنیاد دانشگاهی فردوسی

ویژه نامه پیش رو، با هدف پاسداشت مقام والای نیکوکاران ارجمند، تهیه و تنظیم شده است. این ویژه نامه فرصتی است برای بیان گوشه‌ای از بزرگی دل‌هایی که بی‌هیاهو اما مؤثر، چراغ امید را در مسیر زندگی دانشجویان روشن نگه داشته‌اند.

در این ویژه نامه، بخشی از زندگی نامه نیکوکاران گران قدر، انگیزه‌ها و مسیر نیکاندیشی‌شان روایت می‌شود؛ همچنین مقالاتی در حوزه نیکوکاری، فرهنگ وقف، مسئولیت اجتماعی، و اثرات حمایت‌های مردمی در ارتقای آموزش و توسعه انسانی، ارائه شده است.

هدف از تهیه این مجموعه، نه تنها معرفی الگوهای نیکوکاری، بلکه ترویج فرهنگ یاری‌رسانی و امیدبخشی در جامعه است. امید داریم که این مجموعه، سهمی کوچک در قدردانی از همراهی ارزشمندشان و الگویی الهام بخش برای دیگران باشد.

ویژه نامه بیستمین سال تاسیس بنیاد دانشگاهی فردوسی

نوزدهمین شماره نشر خبری، فرهنگی، اجتماعی بنیاد دانشگاهی فردوسی به نام «همیاران» به آیین بیستمین سال تاسیس بنیاد اختصاص یافت.

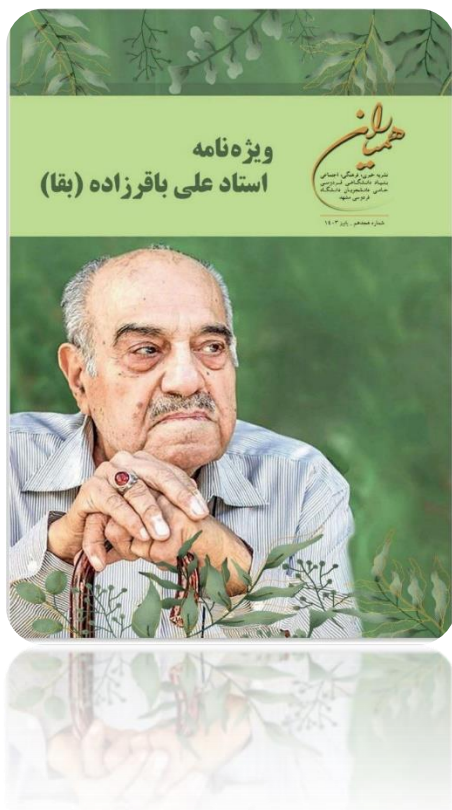
بنیاد ۲۳ آذر سال ۱۳۸۳ تاسیس شد و در آذرماه سال ۱۴۰۳ بیستمین سال تاسیس آن جشن گرفته شد و بدین مناسب ویژه نامه آن تهیه و منتشر شد. در صفحات نخستین این ویژه نامه از خیران آسمانی شده بنیاد، یاد شده است و در ادامه علل و ضرورت تاسیس بنیاد برای کمک به دانشگاه و گزارش خدمات ۲۰ ساله آن به قلم مسئولان بنیاد ارائه شده است و از خدمات و فعالیت های جدید آن سخن به میان رفته است.

بخشی از محتوای آن برپایه فهرست مطالب از این قرار است:

- بنیادی با حمایت های چندگانه که به خدمات متنوع بنیاد پرداخته است
- بنیاد دانشگاهی فردوسی؛ داستان تهدیدی که به یک فرصت برای دانشگاه تبدیل شد.
- بخشی از همیاران بنیاد دانشگاهی فردوسی با جوانان و خیران؛ شامل مصاحبه و همچنین با برخی از خیران بنیاد است.
- افتتاح مرکز نوآوری و فناوری مریم در واژه ای به دنیای خلاقیت و کارآفرینی؛ بنیاد با رویکردی نوین به دنبال فراهم آوردن زمینه های اشتغال برای دانشجویان مستعد دانشگاه است و ایجاد مرکز نوآوری بدین منظور ایجاد شده است.
- کارآفرینی اجتماعی: در این نوشتار به چیستی و اهمیت کارآفرینی اجتماعی پرداخته شده است.
- بنیادهای دانشگاهی و تجربه های بین المللی
- بایسته های بنیاد دانشگاهی فردوسی: جستجوی مسیری نوین در افق های آینده و بسیاری از اخبار و گزارش دربار خدمات بنیاد

ویژه نامه استاد علی باقرزاده (بقا)

شماره هجدهم نشریه خبری، فرهنگی، اجتماعی بنیاد دانشگاهی فردوسی به نام «همیاران» به عنوان ویژه نامه به گرامیداشت زنده یاد استاد علی باقرزاده (بقا) اختصاص یافت و همزمان با برگزاری نخستین شب نیکوکاری شب استاد بقا، منتشر شد. زنده یاد حاج علی باقرزاده عضو موسس، عضو هیات امنا و رئیس هیات مدیره بنیاد بودند و

همچنین با اهدای ملک و جلب خیران و کمک های نقدی نقش تاثیرگذار در پیشرفت و توسعه فعالیت های بنیاد داشتند این ویژه نامه دارای مقالاتی در باره تاریخ و فرهنگ نیکوکاری در گذشته و حال و شرح حال زنده یاد باقرزاده می باشد.

فهرست محتوای آن از این قرار است:

- سخن نخست که به روند تاسیس بنیاد و گسترش فعالیت های آن پرداخته است.

- ضرورت گسترش فرهنگ نیکوکاری علمی

- نیکوکاری در ادب فارسی

- در خانه استاد؛ که به زندگی زنده یاد بقا پرداخته است.

- در کوی نیکنامی؛ دارای خاطرات از شنیده های درباره زنده یاد باقرزاده (بقا) است .

- نگاهی به قطعات بقا؛ بررسی قطعه های شعر اوست.

- وقف نامه های اختصاصی تحصیلی در دوره صفویه

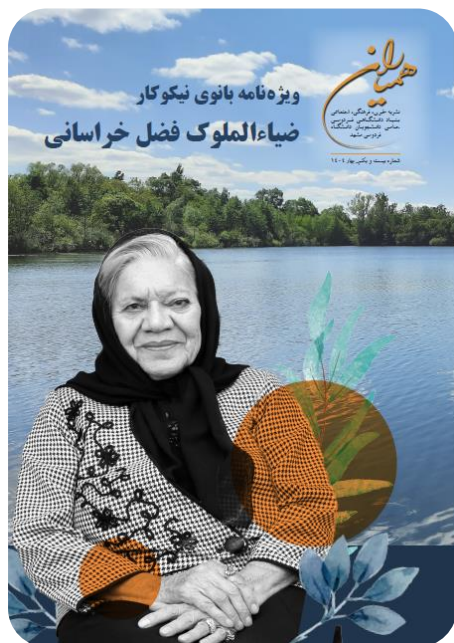
- نیکوکاری علمی در سطح بین الملل

- نلولا کورساریس موسیونکا؛ درباره این شخصیت فرهنگی است که با تاسیس مدرسه «مالایکا» زندگی هزاران

دختر و خانواده را در جمهوری دموکراتیک کنگو تغییر داده است.

و سایر مطالب شامل اخبار بنیاد و پیام شخصیت های مهم کشور در سوگ استاد بقا می باشد.

ویژه نامه بانوی نیکوکار، ضیاء الملوک فضل خراسانی

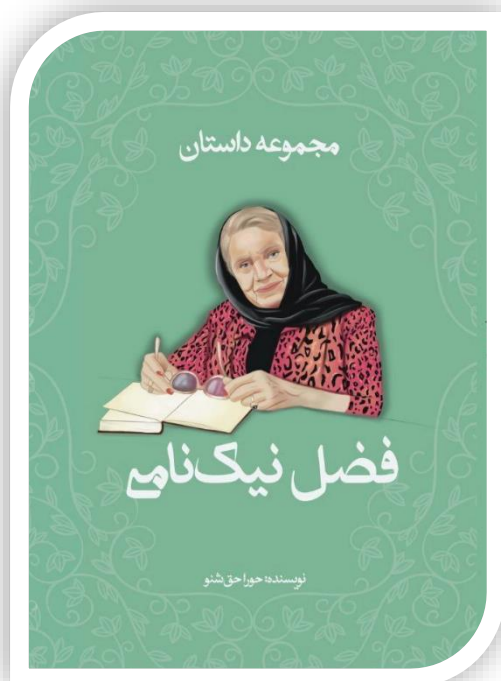
شماره بیست و یکم نشریه همیاران، نشریه خبری، فرهنگی، اجتماعی، بنیاد دانشگاهی فردوسی به صورت ویژه نامه برای گرامیداشت بانو ضیاء الملوک فضل خراسانی و ادای احترام به این بانوی فرهیخته و نیکوکار منتشر شد.

هر بخش از این مجموعه با هدف معرفی، تحلیل و ارج‌گذاری به کنش‌های ارزشمند بانو فضل خراسانی و دیگر زنان نیکوکار تدوین شده است؛ زنانی که نامشان نه تنها در دل مردم، که در فرهنگ این سرزمین ثبت گشته است.

این ویژه‌نامه، تنها روایت زندگی یک نیکوکار نیست؛ تلاشی ست برای برجسته ساختن الگوهای از انسانیت، فرهنگ و مسئولیت اجتماعی.

عناوین مطالب ویژه‌نامه بانوی نیکوکار ضیاء الملوک فضل خراسانی به شرح زیر است:

- سخن نخست
- ضرورت حضور زنان در فعالیت‌های نیکوکارانه
- ردپای زنان نیکوکار در سفرنامه ابن بطوطه
- به بانو ضیاء الملوک فضل خراسانی
- گزارش مستند «خانه‌ای برای فردا»
- سالشمار زندگی بانو فضل خراسانی
- فضل ملوک خراسان
- گزارشی از کتاب داستانی «فضل نیک‌نامی»

- بازتاب مفهوم نیکوکاری در شعر زنان معاصر
- زنِ زن
- زنان نیکوکار بین‌الملل
- نگاهی به قصاید پروین
- زن از دیدگاه سه نویسنده معاصر
- گزارشی از اجرای نمایش «در کوی نیک‌نامان»
- اخبار بنیاد دانشگاهی فردوسی
- گزارش دومین شب نیکوکاری، شب بانوی نیکوکار، ضیاء الملوک فضل خراسانی
- سخن پایانی

